

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izjava vsak dan zvečer izvešči nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petit vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zalivala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd.

to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:
celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju) levo, telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakica. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica: št. 5 telefon št. 85

Vojna na Balkanu.

Veliki dan na Balkanu.

Vojska križa proti polumesecu je napovedana!

(Piše prof. Anton Bezenšek.)

Sofija, 18. oktobra.

Kar smo že od dne do dne težko pričakovali, se je zgodilo: vojska proti Turčiji je napovedana!

Danes ob pol 10. dopoldne se je oglasil s svojim mogočnim glasom veliki zvon pri cerkvi sv. Aleksandra, novo postavljenem veličastnem hramu v spomin carja - osvoboditelja. Za njim se oglašajo zvonovi pri vseh cerkvah sofijskih. Veliki zvon zadoni samo ob posebno svečanih prilikah. Mora biti nekaj posebnega danes — v petek, dne 5. oktobra po iztočnem koledarju.

Vsako, še otrok je lahko skoraj uganil, kaj to pomeni: Vojska križa proti polumesecu je objavljena!

Množica starcev, žen in otrok se začela zbirati po ulicah in trgih, ki so kmalu po mobilizaciji čisto zapusteli. Danes je privrkat živo po teh Na vseh oglih so prilepljeni ogromni lepaki s proklamacijami carjevo, na kateri so tudi podpisi vseh ministrov. Ljudstvo se zbira pred proklamacijami, tiskano z velikimi črkami in čita pazljivo besedo za besedo. Citajo žene, devojke in stari možje; nekateri citajo na glas, da bi tudi otroci razumeli.

Tu pa tam se čuje kak zdihičaj iz nežnega ženskega srca. Solz ni videti; nasprotno, obrazi se žare veselja, kakor na velikonočno nedeljo. In res, to je dan vstajenja za Slovence na Balkanu. Dele se pa s švigajočo brzino namesto rdečih piruhov, tam na meji ognjene kroglje, katere se rosijo z rdečo krvjo junakov.

In med tem se nadaljuje zvonežje celo uro. Meni, piščočemu med tem zvonenjem, trepeče roka; s takimi čustvi še nisem pisal nobenega pisma. Trenotek je velik in sodbonosen za Slovanstvo!

Množica se poda po prečitanih z visokim navdušenjem pisane proklamacije v stolno cerkev, kjer počivajo ostanki srbskega kralja sv. Miljutina. Tam je zdaj pravo svetišče za skupno molitev Bolgarov in Srbov na grobu kralja - svetnika bratskega naroda srbskega, koja vojska zdaj združena z bolgarsko vojsko ramo od

rami proti večnemu sovražniku obeh narodov in celega krščanstva.

Armade štirih krščanskih narodov so zbrane na bojišču pod znamenjem križa, s trdnim namenom, da pobijejo polumesec, da snamejo znamenje mohamedanstva z vrha cerkve sv. Sofije v Carigradu in da povzdignejo nad njim znamenje križa.

Mogočni glas velikega zvona, kateremu pritrjujejo še drugi zvono-vi pri cerkvi sv. Aleksandra in pri drugih cerkvah, se sliši gotovo po celim sofijskem polju, razlega se do vrha Vitoše in daleč tja proti balkan, skemu gorovju in Rilejski planini. Ta mogočni glas zvona bi se čul morebiti do poslednjih redov vojaških proti jugu, ako ne bi bilo grmenja topov in pokanja pušk zedinjenih armad srbskih in bolgarskih tam na meji pri Kjustendilu.

Krasen dan je danes! Niti oblaka ni na nebu. Solnce greje toplo. Še vetriča ni občutiti. Cela narava je kakor praznično oblečena in tihi mir vlada v njej. Kakšen kontrast med tem mirom ter hrupom in truščem na meji! Stari Vitoša povzdiguje svojo sivo glavo ponosno proti nebu, kot bi hotel dati pogum junakom, ki se bore ob njegovem podnožju, ali vsaj ne prav daleč od njega, veleč jim: »Naprej, junaki! V boj za slavo Slovanstva!»

In po mestu je vse tiho in mirno, kakor časih še sredi noči ne tako. Kje je tista ozivljena in okrašena prestolnica iz leta 1910, polna odličnih gostov ob časih slovanskega kongresa, iz vseh hrabrov širokega slovanskega sveta! Kje je tista Sofija, ko so prihajali pred 14. dnevi navdušeni bolgarski fantje (momčeta) od vseh kotov Bolgarije, da bi postopili v re-de hrabre armade! Zbrali so se, pe-vajoč pesmi, uvrstili so se v rede kot vojski in s pesmimi zopet odhajali na določene jim pozicije ob turški meji. Ni se posolžilo oko nobenemu voja-ku, niti spremljevalcu, niti spremlje-valki, materi, sestri ali nevesti. — Fantje so šli kakor na gostijo, vsak je imel svojo nevesto - puško na ra-mi, okrašeno s šopkom, katerega mu je podarila nežna roka.

Ta šopek je zdaj na bojišču že gotovo ovenil, a spomin na mile in drage, ki so mu ga dali, je ostal svež, in navdušenje za rod in dom je še bolj oživilo v trenutku, ko je počil prvi top, ter pometal nekaj turških fesov raz rovražnikove glave.

Prišla bodo poročila z bojišča o zmagah, a prišlo bo tudi izvešje, da je padel ta ali oni od milih in dragih naših. Tedaj bo zopet živo in veselo po mestu, a med tem veseljem se bo vrnila tudi marsikatera solza za rajnim, na polju časti padlim sinom, bratom, ženinom.

Tedaj bodo nastopili trenotki veselja in žalovanja obenem, in to ne samo tukaj v lepi Sofiji, ampak tudi tam v ponosnem Belgradu, na staroslavnem Cetinju in v klasičnih Atenah.

Naj bi bilo več radosti kot otožnosti, naj bi bilo več vzklikov veselja kot tugovanja žalosti! Naj bi odmevali potem veseli akordi narodne pesmi »Sumi Marica«, zedinjajoč se s srbsko himno in s črnogorsko:

»Onam, onamo, za brda ona!«
V to ime pomozi Bog i sreča ju-načka!

Zmagovito prodiranje črnogorske armade.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Podgorica, 21. oktobra.

Južna kolona severne črnogorske armade pod generalom Vukotičem je z novo silo obnovila prodiranje proti Gusinju. Po srditem boju so Črnogorci mesto zavzeli, turške čete so večinoma zbežale.

Še isti dan so se pomaknili črnogorski voji proti Plavi. Tam je stala močna turška sila in več tisoč Arnavtov plemena Rugova. Na vse zgodaj se je vnela strahovita bitka. Na obeh straneh so se borili naravnost z levjo hrabrostjo. Albanske žene in otroci so streljali na Črnogorce, ki so, po številu manjši, z velikansko bravuro napadali. Odločitev je padla v srditem bajonetnem naskoku.

Ob enajsti je bila Plava v črnogorskih rokah. Turki so zbežali proti Peči, muslimansko prebivalstvo mesta večinoma z njimi. Izgube so na obeh straneh izredno velike. Črnogorci je padlo nad 500, Arnavtov in Turkov nad 900.

Črnogorske čete so zaplenile v Plavi mnogo streliva in živeža, zajele mnogo Turkov. Z ujetimi in ranjenimi sovražniki ravnaajo Črnogorci izredno lepo in prijazno.

Četa prostovoljcev — žrtev arnavtske verolomnosti.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Belgrad, 21. oktobra.

Veliko ogorčenje vzbuja pri armadi in v celi javnosti naslednji dogodek: Močna četa srbskih prostovoljcev se je ob srbsko - turški meji spopadla z Arnavti. Že so bili Arnavti popolnoma obkoljeni, kar razobesi njih vodja belo zastavo. Načelnik srbske čete se na to približa Arnavtom, da sprejme predajo. V tem trenutku pa mu arnavtski poglavar zabode nož v srce, Arnavti planejo na prostovoljce. Vname se krvavo klanje; srbska četa je bila decimirana, sto mož je obležalo mrtvih, sto je bilo težko ranjenih. Arnavti so s svojim verolomnim činom ustvarili nevarni položaj; nikdo namreč ne bo verjel njihovim belim zastavam, kar bo imelo dostikrat prav usodne učinke.

Pobratinstvo v Podgorici.

Podgorica, 21. oktobra.

Snoči je priredil kralj Nikolaj v taborišču slovesno večerjo, na kateri je povabil srbskega, grškega in bolgarskega poslanika. Pri večerji je kralj napil svojim zaveznikom ter slavil v vznešenih besedah balkansko zvezo. Prišlo je do ginljivega prizora. Poslaniki zvezanih držav so obstopili kralja ter se pri njegovih besedah o bolgarsko - srbsko - grškem bratstvu objeli in poljubili. Med velikanskim navdušenjem zbrane odlične družbe je igrala vojaška godba narodne himne balkanskih držav.

Častitka grškega kralja.

Grški kralj Jurij je poslal kralju Nikolaju brzojavno častitko, v kateri ga pozdravlja kot diplomata in junaka, ter ga slavi kot ponos Balkana. Brzojavka končuje: »Živele naše armade in naše zmage!« Brzojavka je dospela baš med slavnostno večerjo.

Kapetan Petrović ni bil ustreljen.

Belgrad, 21. oktobra.

Vest, ki je prešla v javnost, da je bil kapetan Stevan Petrović radi

špijonaže v prilog Turčiji ustreljen, se ne potrjuje.

Veliko darilo »Društvu črnogorskega Rdečega križa.«

(Od našega posebnega poročevalca.)

Cetinje, 18. oktobra.

Občina Splet poslila črnogorske-mu »Rdečemu križu« znesek 3000 K in prilaga sledečo brzojavko: »Rdečemu križu« poslila občina Splet 3000 K kot prvi prispevek za lečenje in negovanje ranjenih črnogorskih vojakov, ki so, verni narodni misli, prelivali svojo plemenito kri in dokazali ponovno pred svetom svojo nedosegljivo junaštvo, zadrživši obenem naš celi srbski narod pri junaški zibelki kosovskih osvoboditeljev. Kakor daleč doseže pesem o Kraljeviču Marku in kjer se slavi junaštvo Milosa Obilića, povsod ori tu danes iz milijona grl v onem našem milem in sladkem jeziku klic poln ponosa, zadoščenja in nade: Slava viteški Črni gori in njenim junakom!»

Nekoliko podatkov o jakosti turške armade.

V času, ko bije umirajoča Turčija boj za biti ali ne biti, se nam zdi potrebno podati svojim čitalcem nekoliko snih podatkov o jakosti turške armade.

Pehota: po novem zakonskem projektu bi morala obstojati iz 130 peških in 14 strelskih polkov in 43 zasebnih strelskih bataljonov. Vsak polk ima po 3 aktivne in 1 kadrovski bataljon in po 1 mitraljski bataljon in po eno mitraljezko četo s 4 mitraljezami. Ta nova organizacija pa se ni izvedena. Do sedaj je stvarjenih samo 9 strelskih polkov. Večji del polkov ima v mirnem času samo po 2 aktivna in po 1 kadrovski bataljon. V kadrovski bataljon se sprejemajo rekruti. Mnogi polki imajo po 3 aktivne bataljone in nimajo kadrovskega bataljona. Do sedaj je obrazovanih 80 mitraljezkah čet, ki se nahajajo vse izključno v Evropi. — Kadrovski bataljon šteje v miru 8 oficirjev in 100—150 vojakov. Aktivni bataljon se deli v mirnem času v 4 čete; vsaka četa šteje 4 voje, vsak voj 4 oficirje in 120—125 vojakov. Faktično pa ne doseže število vojakov enega voja niti številke 100.

LISTEK.

Sapho.

Slike iz pariškega življenja.

Francoski spisal Alphonse Daudet.
Prevel Oton Župančič.

(Dalje.)

»Poglej, kako je lep...« je rekla Fani, zelo ponosna na svojo pridobitev; in Gaussina je silila, da je moral občudovati to uporno čelo, te fine in nežne poteze njegovega ogorelega kmečkega lica, to vsršeno mlado telo s kipečimi ledji, napetimi rokami, z nogami mladega favna, dolgimi in miščastimi, spodaj že opuhnjenimi z lahno dlako. Vsa zamaknjena je opazovala lepoto tega deteta.

»Odeni ga no, če ne, ga bo zeblo...« je izpregovoril Jean in ob njegovem glasu se je zdrznila, kakor da se je vzdramila iz sanj; in ko ga je nežno podvijala, je malček ilhte vzdihoval, še v snu mu je kipel brez-up v prsih.

In ponoči je začel kar na lepem govoriti:

»Tarajkaj me... Menina...«

»Kaj pravi?... poslušaj...«

Tarajkan bi bil rad; a kaj pomeni ta beseda? Jean je kar na slepo iztegnil roko in je začel majati težko zibel; in otrok se je polagoma

potolažil ter zaspal, držeč v svoji debeli ročici roko, ki je mislil, da je roka njegove Menine, že štirinajst dni mrtve.

Bil je v hiši kakor divja mačka, ki praska, grize, je zase in renči, če se približaš njeni skledi; nekaj besed, ki so jih izrekli iz njega, je imelo barbarski zvok, bil je jezik bretonskih drvarjev, ki jih ne bi razumel živ krst brez Hettémov, ki sta bila iz istih krajev doma. A z milim ravnanjem in skrbnim prizadevanjem so ga le nekoliko ukrotili. Vdal se je, da je zamenjal cape, v katerih so ga bili pripeljali, s toplo in čedno obleko, s katero mu prve dni niso smeli blizu, ker je začel togote tuliti prav kakor šakal, ki ga hočejo ogniti s hrtovim plaščkom. Navadil se je za mizo jesti, rabiti vilice in žlico; in kadar ga je kdo vprašal, kako mu je ime, je odgovoril, da ga kličejo doma »za Jožefa.«

Da bi pa začeli tudi z najpriprostejšim začetnim poukom, na to ni bilo sedaj še niti misliti. Rasel je sredi šume v oglarski kolibi, in temu malemu hostniku je zvenel po glavi šum sušteče in mrgoleče prirode kakor morskí šum školjki po zavijačah; in v noben kup mu ni hotela vanjo nič drugega, in tudi doma ga ne pridržiti niti ob najslabšem vremenu. O dežju, v snegu, ko je štrlelo golo drevje kakor invatne korale, se je ukradel iz hiše, se je smukal po grmovju, razkapal po krtinah in duplih spreten in krvoločan kakor podlasica, in kadar

ga je lakota prignala domov, je prinesel vselej v svojem razcapanem porhetastem jopiču, v žepu svojih do pasa blatnih hlače kakršnokoli otrplo ali mrtvo žival, ptiča, krta, hrčka, ali, če tega ne, pese ali krompirja, ki jih je napulak na polju.

Nič ni moglo zatreti teh lovskih in tatinskih nagonov, s katerimi se je spajal kmetiški pohlep, da je nosil na kup vsakovrstne svetle predmete, medne gumbce, steklene bisere, štani-jolski papir od čokolade, ki jih je stiskal v pest in jih nosil v svoja skrivšča kakor tatinska sraka. Vse ta svoj našarjeni plen je označeval z nejasnim mu imenom »gomazin«; in niti beseda, niti palica ga ne bi bila odvrnila od znašanja tega svojega »gomazina«, ki ga je večal, odkoder in s čimer je le utegnil.

Samo Hettémovi so ga še kolikor toliko brzdali; risar je imel vedno pasji bič na svoji mizi, okoli katere se je sukal mladi divjak, ki so ga mikala šestila in pisani svinčniki, in ga je ošvrknil po nogah, kadar je bilo treba. A niti Jean, niti Fani ga nista strahovala s podobnimi grožnjami, čeprav se je kazal mali njima nasproti potuhnjenega in nezaupnega, in se ni dal ukrotiti niti z nežnim milovanjem, kakor da mu je vzela Menina, ko je umrla, vsa ljubeznjiva čustva. Fani se je še posrečilo, — »ker lepo diši« — da ga je obdržala za hip v svojem krilu, za Gaussina pa, četudi je bil prijazen z njim, je ostal še vedno divja zver z nezaup-

nim pogledom in stegnjenimi kremp-lji.

Ta nezmagljiva in skoraj da instinktivna otrokova odpornost, čudna zloba teh drobnih modrih oči z belimi trepalnicami, in zlasti slepa in nagla Fanina zaljubljenost v tega tučca, ki je nenadoma priletel v njuno življenje, vse to je Jeana vznemirjalo in mu je vzbudilo novo sumnjo v srcu. To je nemara njen otrok, ki je bil sedaj v reji pri tujih ljudeh, ali pri njeni mačehi; in strinjalo se je tudi, ker je izvedel nekako tisti čas, da je Machauma umrla, kar je njegove muke le še podnetilo. Često ponoči, kadar je držal to ročico, ki se je krčevito oklepala njegove — zakaj dete je v omami spanca in sanj še vedno mislilo, da stiska Meninino — ga je izpraševal v pritajevanem dušnem nemiru: »Odkod si prišlo? Kdo si, dete?« nadejaje se, da mu sporoči vročina, prelivajoča se od drobnega bitja vanj, tudi skrivnost njegovega rojstva.

Odleglo mu je šele na besedo očeta Legranda, ki je prišel prosit, naj mu pomagata plačat ograjo rajnici za na grob, in je zaklinal svoji hčeri, ko je zagledal Jožefovo zibko:

»Lej no, pamž!... Tak sedaj si pa zadovoljna!... Ti, ki ga nisi mogla nikakor vjeti.«

Gaussin je bil tako srečen, da je plačal ograjo, in ni niti računa zahteval, ter je pridržal očeta Legranda pri obedu.

Sedaj je bil v službi pri tramvaju

med Parizom in Versaillesm, prepojen z vinom in zrel za kap, a še vedno čil in zdrave barve pod svojim usnjenim klobukom, okoli katerega je nosil za to priliko črn trak, da je bil čisto pogrebcu podoben; stari kočijaž je bil videti kar očaran, kako lepo ga je sprejel gospod njegove hčerke, in se je še sem pa tja vrnil ter ostal pri nji na obedu. Njegovi beli polišni lasje nad obrbim, zariplim obrazom, njegovo veličano pijansko vedenje, spoštovanje, ki ga je izkazoval svojemu biču, kako ga je prenašal, polagal v varen kot skrbno kakor krščenica otroka, je na otroka zelo vplivalo; in kaj hitro sta bila stari in on dobra prijatelja. Nekoga dne, ko so baš vsi skupaj pobedovali, jih presenetijo Hettémovi:

»Ah, oprostite... ste v obiteljskem krogu...« se je namrdnila žena in ta beseda je udarila Jeana v obraz, ponižujoča, kakor zaušnica.

Njegova obitelj!... Ta najdenček, ki smrči z glavo na mizi, ta stari, klevači potepuh s pipo v ustih, s surovo govorico, ki mu že stotič razlaga, da mu trpi bič za dva solda pol leta, in da ima že dvajset let en bičevnik!... Njegova obitelj! Lepa je ta!... prav tako, kakor je ta starijava in izmučena Fani Legrand, ki sloni na komolcih, zavita v cigaretni dim, njegova žena... V enem letu izgine vse to iz njegovega življenja, pred novimi, naglimi znanji na p tovanju in gosti pri table d' hôte.

(Dalje prihodnje.)

Turška artilerija se deli v divizijsko, konjenično in gorsko artilerijo ter v havbične baterije. Divizijska artilerija šteje 231 lahkih baterij, faktično samo 174 brzometnih baterij po 4 tope in 93 baterij po 6 starih topov. Vse baterije so kombinirane — in sicer po 3 — v divizije. 2—3 divizije tvorijo artilerijski polk, kateri šteje turška vojska 43.

Konjenična artilerija se deli v 12 baterij po 4 tope. Gorska artilerija razpada v 36 brzometnih baterij po 4 tope in 29 baterij po 6 starih topov. Po 3 baterije tvorijo 1 divizijo, ki jih je 22 (ena divizija obstoji iz 2 baterij). Več divizij — in to je različno — tvori korpus.

Havbičnih baterij, ki so vse starega tipa, je vsega skupaj 18; vsaka taka baterija šteje 6 havbic.

Na tem mestu navedemo lahko tudi še nekaj o železniškem polku, mejni straži in žendarmiji. Železniški polk šteje 4 čete; koliko mož šteje vsaka četa ni znano. Istotako so nedostopni podatki o mejni straži, katerih broji celokupna Turčija 46 čet. Izmed teh jih je v Evropi 26, v azijskem delu osmanske države pa 20. Žendarmija je razdeljena v pehoto in konjenike, ki jih komandira 2000 oficirjev, in sicer žendarmijska pehota 40.000 mož, žendarmijska konjenica pa 11.000. Turško orožništvo je formirano v čete, eskadroni, bataljone in polke.

Turška konjenica se deli v permanentno in neregularno. Permanentna konjenica šteje 203 eskadroni, izmed katerih jezdi 1 na kamelah, 1 na mezhgih. V mirnem času šteje eskadra 70—80 konjenikov, v bojnem času pa težko več kot 130. Eskadroni so spojeni v 40 polkov po 5 eskadronov; ostali trije eskadroni pri tej spojitvi ne pridejo v poštev, kajti dva izmed njih tvorita posebno divizijo, zadnji, tretji, pa je takozvani sultanov lajbgardijski eskadron. Polki so po 3 ali po 2 združeni v brigade in te v korpus.

Neregularna turška konjenica šteje 277 eskadronov v 70 polkih, ki jih dajo Kurdi državi samo v bojnem času na razpolago in ki v njih služijo Kurdi v starosti 18—45 let.

Iz vsega tega je razvidno, da tiči v mozu velikega evropskega bolnika vendarle še velika sila. Balkanske interesirane države bodo imele še mnogo truda, predno jim bo mogoče nastopiti dedščino po razdrpani turški državi.

Črna gora proti Turčiji.

Molitev črnogorske vojske za zdravje in srečo kralja. — Beg redovite turške vojske iz Berana. — Velikanski vojni plen v Beranu. — Črnogorske izgube.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Cetinja, 17. oktobra.

Brzjavno se poroča danes ob 8. uri 50 minut dopoldne iz Džordževih Stupov, da je severni odred črnogorske vojske, to je Kolašinska divizija, ki jo vodi previdni in zmerni Janko Vukotić ob udeležbi mnogih oficirjev prisostvovala slovesnim svetim obredom, ki so se vršili v stari srbski cerkvi, v danes svobodnem božjem hramu sv. Jurja v Džordževih Stupih, da dolgo življenje, zdravje in srečo kralja — gospodarja. Ta zahvalnica je bila obenem proslava zmage črnogorskega orožja, zavzetja Berana potom naskoka, zavzetja Tivran in Jejevice, ki so na nji zaplenili Črnogorci dva moderna Krupova topa z vsem zraven spadajočim nedotaknjenim materialom in mnogobrojno razno municijo.

Nizam in red, to je turško redovito vojsko, ki je predvčeršnjim ponoči ob 10. ušla iz Berana, preganja plemo Vasojevičev. Govori se, da so jih dosedaj zarobili okoli 500, a da jih še vedno love in pobijajo. — Ravno sedaj so pripeljali vojniki iz vazojevičke nahije (razdelitev Črne gore v nahije — okrožja je stara) brzometni top, ki so ga odvzeli bežeči turški redoviti vojski. — V Beranu se nahaja okoli 200 vojnih zajetnikov. Črnogorske čete jih še vedno love, kar ni težak posel, ker se nati nanje takorekoč pri vsakem koraku.

Ob priliki zavzetja Berana so zaplenili Črnogorci 12 Krupovih poljskih topov, mnogo municije, ne le za puške, ampak tudi za topove, z eno besedo silen vojni material in mnogo moke. Zaplenjenega kruha je toliko, da se po pravici pričakuje, da bo za skoro tri mesece zadostoval za vso severno črnogorsko vojsko.

Izgube na črnogorski strani niso velike. Mrtvih je samo deset in le 30 ranjenih. Žrtve turške vojske, ki je je bilo 4000 redovov in 3000 Arnavtov, še niso dosedaj znane.

Občutljivo pomanjkanje zdravnikov v Črni gori.

Ker je dolžnost črnogorske vojne uprave, da skrbi ne le za svoje

ranjence in bolnike, temveč tudi za turške, ki jih ni ravno majhno število v Podgorici, Tusi in drugod, ji prav občutljivo primanjkuje zdravnikov. Na razpolago so ji doslej namreč samo štirje, kar seveda ne more zadostovati, akoravno pomagajo tem po svojih močeh črnogorski medicinci in čeprav ranjeni Črnogorci — kot zdrav, krepak in utrjen narod — pri mnogih telesnih poškodbah, ki se zde nam težke in nevarne, ne potrebujejo mnogo zdravniške pomoči in postrežbe. Tudi so minuli oni časi, ko so smrtnoranjeni Črnogorci, v strahu, da padejo Turkom v roke, prosili lastne tovariše, naj jim s handžarjem, kot britev ostrim, odrežejo glavo in jo pokopljejo v sveti rodni zemlji, da ne bi kot trofeja zmagale krasila obzidje turške trdnjave.

Sila je velika! Treba je takojšnje izdatne pomoči! Sicer se je prišlo doslej že precej avstrijskih in ruskih zdravnikov, toda dvomljivo je, da bi njih število zadostovalo. Tudi je jezikovno vprašanje v zdravniški praksi čisto odločilnega pomena; načelo bi moralo biti: zdravnik razumi bolnika, bolnik razumi zdravnika! Treba bi bilo tedaj, da se v prvi vrsti priključijo jugoslovanski zdravniki.

Sultanova proklamacija na armado.

Sultan je izdal v petek obenem, ko je napovedal balkanskim državam vojno, na svojo armado sledečo proklamacijo:

Že stoletja ni bilo za našo domovino tako važnega trenutka, kakor je sedanj. Naši sosedi, s katerimi hočemo živeti v miru, so neupoštevajoč zakone pravičnosti in teptajoč z nogami nasvete Evrope, nas izzivali, da preprečijo uspeh naših prizadevanj za ohranitev miru. Ves turški narod je z ogorčenjem slišal predrežne besede naših nasprotnikov ter prepričana vam dolžnost, da odgovorite. Vi se morate maščevati za te besede, morate varovati čast in pravice moje vlade in dokazati, da so ostale stare otomanske vrline neizpremenjene in da visoko cenite junaštvo svojih prednikov, ki so nekdanj v majhnem številu prišli iz Anatolije v Evropo in zavzeli mnogo dežela z junaštvom, kateremu so se morali čuditi sami.

Vaša druga dolžnost je, da pokazete, da ste vajeni reda in discipline in ne prelivate brez discipline in brez vzroka in krvočno kri, da ravnate s starci, ženami in otroci dobro in da prizanesete življenju in imetju neoboroženega prebivalstva in njih kulturnim središčem, onih nesrečnikov pa, ki se bodo bojevali proti vam, samo da se pokore poveljem svojih predpostavljanih, ki pa v svojem srcu preklinjajo vojno in vam hočejo prožiti odkritosrčno roko, se usmiliti in dokažite civiliziranemu svetu, ki vas malo pozna, da so Otomani civiliziran narod. Naprej! Alah k zmagi!

Dragocena je ta proklamacija, ker kompromitira sama turško vojsko ter je jasen dokaz »kulturne« Evrope, kako se mislijo boriti Turki proti balkanskim državam. Naglašanje, da naj vojaki ne nastopajo krvočno in v nobeni kulturni državi, tudi če preliwa sovražnikovo kri, ni potrebno, zabičanje da naj vojaki puste žene in otroke in starce pri miru, je povsod drugod nepotrebno, samo turškemu vojaku je treba to zabičati in to se ni zgodilo odkritosrčno. Prvo je maščevati se in dokler maščevanje ni končano, ne veljajo človeške pravice.

Tej proklamaciji naj bi posvetile velesile vso svojo pozornost in potem dobro premislile, če je vredna država, katere glava je izgovorila take besede, da tako skrbno varujejo krvočelnika, ki se ogrinja v plašč nedolžnosti.

Veselimam naj bi zveneje v ušesih besede angleškega finančnega tajnika Nastermana, desne roke lorda Georgesa, ki se je izrazil na nekem shodu v Londonu sledeče: Zahtevam, da pokažete svoje simpatije onim, ki so leta in leta trpeli po umorih in ropih Turčinov. Bolgarska, Srbska, Grška in Črna gora so bile pred 33. leti osvobodene, na kar pa se je stvar vsled intervencije Disraelija zopet preokrenila. Če pride po končani sedanj vojni zopet do intervencije, ne bomo storili, kar smo storili leta 1879, da bi namreč stavili svoj denar na nepravega konja.

Sandžak novopazarski.

Z Dunaja poročajo, da so vesti nekega nemškega lista iz rajha, da je obmejni grof Pallavicini izjavil porti, da je Avstro - Ogrska sklenila preprečiti, da bi Srbija ali Črna gora zasedla sandžak novopazarski, čt bi tega ne mogla storiti Turčija sama, ravno tako nerisnične, kakor vse druge take vesti. Na Dunaju spominjajo na izjave velesil, da ne bodo pripustile kake izpremembe sedanje

ga posestnega stanja na Balkanu. Ker pa tvori tudi sandžak bistven del otomanske države, velja tudi za njega, kar je bilo opisano z besedami »teritorialni status quo na Balkanu«.

»Frankfurter Zeitung« poroča zopet iz Petrograda, da je vest francoskih listov, da sta se Srbija in Črna gora zavezali, da bosta v sandžaku novopazarskem izvedli samo one vojaške operacije, ki so neobhodno potrebne in da je Avstro - Ogrska obljubila, da hoče to mirno trpeti, prezgodnje. Tozadevno se pogajanja še nadaljujejo in je upati, da pride do končne rešitve.

»Narodni Listy« poročajo iz Sarajeva: Pri Čajnici je orožništvo prijelo 20 Črnogorcev, častnikov in vojakov, ki so v megli zašli na avstro - ogrska tla. Istotako je avstrijsko orožništvo prijelo tudi 36 turških vojakov pri Celebiću, ki so zbežali pred zasledujočimi Črnogorci na avstro - ogrska tla.

Bombardiranje Varne.

Iz Konstanca poročajo privatne brzojavke: Turki so začeli dne 19. t. m. zjutraj bombardirati Varo. Turška eskadra se je približala pristanišču in oddala 50 do 60 strelav na bolgarske ladje, ki so polagale mine pri Evkinogradu, ne da bi napravila kakšne škode. Nato je eskadra zopet odplula. V mestu samem je nastala panika, vendar pa so merodajni bolgarski krogi popolnoma mirni, zlasti, ker je baje Rusija dala razumevati porti, da ne bi mogla trpeti bombardiranja bolgarskih pristanišč. Iz Konstanca poročajo nadalje, da je dospel v Konstanco bivši bolgarski poslanik v Carigradu Sarafoz v Lloydovim parniku, da pa ni mogel nadaljevati poto v Varo, ker je ravno turško vojno brodovje bombardiralo to pristanišče. Bombardiranje se je udeležila pred vsem turška križarka »Hejredin Barbarossa«. Izpočetka so nameravale turške vojne ladje poslati bolgarske torpedovke in jih zaplesti v pomorsko bitko. Kasitani torpedovki so imeli najbrže nalogo, da naj se ne spuste v brezplodno pomorsko bitko ter naj se umaknejo v pristanišča. To se je tudi zgodilo, naka so se turške vojne ladje omejile na to, bombardirati pristanišče. Ker se je to zgodilo iz velike daljave, ni skoro nobene škode. Bombardiranje je trajalo dve uri in ker turško brodovje ni moglo ničesar doseči se omejuje sedaj na to, da blokira, t. j. zapira vsakemu prometu pristanišča v Varni in Burgasu.

Zavzetje Mustafe Paše.

Kakor smo že poročali v sobotni številki, je prodrla bolgarska armada na turško ozemlje proti Jedrenju ter zavzela Carevo Selo in Gornjo Džumo. Druga bolgarska armada, ki prodira proti Jedrenju, je zavzela Mustafa Pašo. O teh bojih poročajo še nadalje iz Sofije: Bolgari so začeli svoje operacije istočasno na dveh krajih. Armada generala Ivanova, ki je stala v sredini pri Harmanligi je arekoračila mejo na dveh krajih. Desna kolona je zasedla po kratkem boju Kurtale, ki obvladuje Mustafa Pašo ter se je zapletla v hud boj s Turki, ki so stali v Mustafi Paši. Na ta način je bilo turški posadki popolnoma nemogoče upirati se levemu krilu Bolgarov ter so morali zapustiti kraj. Predno so zapustili Mustafa Pašo, so se razstrelili železniški most čez Marico, katerega so poskusili že pred par dnevi razstreliti bolgarski četaši. Bolgarski pionirji so le deloma razrušili most zopet popravili, tako da se lahko še nadalje vrši železniški promet čez bolgarsko mejo v Mustafa pašo, ki je velikega pomena za bolgarsko prodiranje proti Jedrenju. Ko so Bolgari zasedli Kurtale, 8 km zapadno od Mustafe Paše jih je prebivalstvo navdušeno pozdravilo. Bolgari so imeli samo 12 ranjenih, ki jih je prestolonaslednik Boris obiskal v lazaretu ter lastno ročno odlikoval s hrabrostnimi medaljami. Glasom poročil z meje so Bolgari zasedli tudi Barkovo severno od Džumajakale.

Proti Sdadru!

Da se pripravljajo Turki v Skadru na odločilno bitko je razumljivo, in gre tozadevno verjeti tudi carigradskim vestem, ki pravijo, da so zbrali Turki vso svojo silo, da ga ubranijo proti Črnogorcem. Črnogorci pa svojega sovražnika tudi nikakor ne podcenjujejo. Spoznali so, da se morajo pripraviti na hud odpor in da jim je treba vseh tehničnih pripomočkov moderne vojne, da zavzamejo Skader. Treba jim je pred vsem težkih topov, ki bi jih pa ne bili mogli spraviti zaradi slabih in zanemarjenih cest pred Skader. Zato so zgradili Črnogorci v naglici uporabno cesto, po kateri bodo pri-

peljali pred Skader topove za obleganje.

Važnost Skadra za turške operacije proti Črni gori je spoznati tudi iz junaškega napora Turkov, preprečiti Črnogorcem prodiranje proti mestu. Ko je dospel v Skader vest o Beranah in so spoznali, da se turška posadka, ki je šla nad 4000 mož, ne bo mogla ubraniti črnogorskega napada, so poslali Safin bega z 2000 Arnavti turški posadki v Beranah na pomoč, da v Beranah zaletim Turkom pomaga priti iz obleganega mesta. Ta kolona naj bi nato prišla v Skader. Toda Safin begova kolona ni izvršila svoje naloge. Zaslja v črnogorsko zasedo črnogorske severne kolone. Skoro vsi Arnavti so padli v obupnem boju, Safin beg z 280 možmi pa je bil vjet ter so ga pripeljali v Podgorico.

Rdeči križ za Črno goro.

Višji avstrijski štabni zdravnik dr. Steiner je odpotoval, glasom dunajskih poročil, kot član »Rdečega križa« v Črno goro.

Iz Trsta poročajo, da se je večeraj odpeljalo od tam 30 nastavlencev avstrijskega »Rdečega križa« z obvezami in drugim sanitetnim materialom z nekim dalmatinskim parnikom v Črno goro.

Iz Londona poročajo, da odpotuje od tam danes prvi oddelek angleškega »Rdečega križa« v Črno goro.

Iz Dubrovnika poročajo, da so dospel včeraj zjutraj številni češki zdravniki tja ter odpotovali naprej na Cetinje in na črnogorska bojišča.

V Splitu je daroval občinski svet 3000 K za črnogorski »Rdeči križ«, ter se je tam sestavil poseben komite, v katerem so Hrvatje, Italijani in Srbi, da nabirajo prostovoljne prispevke za črnogorski »Rdeči križ«.

Biokada Preveze.

Grška vlada je razglasila nad Prevezo in sosednjim turškim obrežjem blokado, ter je general Sapunbaki iz Arte brzojavil, da je blokada nad Prevezo že izvršena. Glasom uradnih poročil se razteza blokada epirskih obali od pristanišča Gumenitsa do vhoda v Arski zaliv. Vlada je naznanila poslaništvom v Atenah, katere predmete hoče smatrati kot vojno konterbando.

Iz Pireja poročajo, da je dospel tja Lloydov parnik »Bukovina« ter da je neka častniška komisija proglasila 25 turških pašazirjev kot vojne vietnike.

Turki se tolažijo.

Glasom vesti iz Carigrada, so poskusili Turki protiofenzivo ter so baje prodrli na Bolgarsko čez Timraš in prodirajo proti Plovdivu. Bolgari se baje neprestano umikajo ter je bilo po carigradskih poročilih pričakovati že v nedeljo odločilne bitke pri Plovdivu. »Sabah« prinaša »nepotrjeno vest« o veliki turški zmagi. Turki so baje zajeli en ali dva bolgarska bataljona ter so imeli Bolgari baje mnogo mrtvih in ranjenih.

Carigradski listi poročajo, da je turška vojska, pomnožena s prostovoljci, odšla v Plovdivo in Puponing. Po dolgotrajnem boju se jim je posrečilo potisniti srbsko vojsko, ki je prekorala mejo, nazaj, naka so Turki prekorali srbsko mejo pri Panicki. Srbi so baje bežali v neredu v notranjost dežele ter so Turki prodrli do mesta Kuršumlija, ki so je obkolili. Srbi so imeli baje velike izgube. Glasom poročil iz Podujevca, ki prihajajo čez Solun (brezžično?), so Turki pri Podujevcu skoro popolnoma uničili en bataljon Srbov ter pognali Srbe tudi pri Prepolcu z velikanskimi izgubami nazaj.

Črna gora.

Iz Petrograda prihaja vest, da je ruski veliki knez Peter Nikolajevič naročil ruski državnji banki, da naj izroči v njegovem imenu in od njegovega denarja Črni gori za vojni sklad 50.000 rubljev.

»Ikdam« prinaša »nepotrjeno vest«, da so Črnogorci napadli turške čete pri Zatinjevcu, da so pa bili z velikimi izgubami pognani nazaj. Ko so dobili Črnogorci pomoč, so obnovili napad, Turki pa so jih baje zopet pognali nazaj in jih zasledovali. Turki so se bojevali z velikim junaštvom. Vjeli so enega častnika in 60 vojakov, naka so Črnogorce še tretjič z velikimi izgubami zavrnili.

Druga carigradska vest pravi zopet, da so Črnogorci pod generalom Vukotićem prodrli čez Bjelopelje do Pripolja ter da se vrši med Pripoljem in Plevljem hud boj.

Srbija.

Belgradski poročevalec »Venkova« je izvedel v razgovoru s srbskim naučnim ministrom Jovanovićem glede upanja, da se vojna ne razširi

čez Balkanski polotok, sledeče: Upati je, da se omeji vojna na Balkanski polotok, ker Avstro - Ogrska vendar nima nobenega vzroka, da bi se vmešavala ter bo za gospodarske in eksportne namene Avstro - Ogrske in njih producentov veliko boljše, če bo dežela, v katero eksportirajo, močnejša, večja in bogatejša, kakor je bila do sedaj. Tudi bo za avstrijski eksport mnogo boljše, če se vpelje na Balkanu, kjer je vladal doslej nered, pravilna uprava.

Vlada je proglasila nad okraji Pirotom, Vranjo, Nišem, Leskovicem in Prokupljem obredno stanje.

»Samostatnosti« poročajo iz Belgrada, da je poslanec Klofač, ki potuje ravnokar na makedonska bojišča, ponudil srbski vladi, da vstopi cela vrsta čeških zdravnikov v srbsko armado.

Praški kirurg vseučiliški profesor Jedlicka hoče prevzeti vodstvo češke zdravniške kolone.

Cez London poročajo iz Sofije, da je železniška proga med Skopljem in Solunom mnogo kilometrov daleč razdrta in potrpane vse brzotjavne zveze, kar so storili ondotni bolgarski prebivalci. Prebivalci so baje razstrelili tudi mnogo železniških mostov, vsled česar je gibanje turškega vojaštva skoro izpodrežano.

Iz Belgrada poročajo, da se zbira turška vojska pri Skoplju.

Grška.

Iz Soluna poročajo, da so dospel v Atene od grško - turške meje prvi ranjenci. Govori se, da so Grki začeli prodirati na turško ozemlje pri Ligarpi.

Kakor poroča »Daily Telegraph«, je začela prodirati grška vojska v soboto ob 6. zjutraj v Tesaliji. Baje je brzojavil prestolonaslednik, da prodira prva grška divizija čez Melun, druga pa čez Kardisto na turško ozemlje. Pri Melunu je prišlo baje do hudega boja. Vojno ministrstvo pa je dobilo obvestilo, da je pet grških divizij prekorčilo skoro brez odpora od turške strani turško mejo.

Grška princa Andrej in Christophoro sta se odpeljala v Lariso. Princeza Alica spremlja svojega moža, princa Andreja, da nadzoruje ustanovitev ambulantnih bolnišnic v Larisi.

Grško poslaništvo v Londonu razglašča vest, da so odšli iz Carigrada turški zdravniki z mikrobiimi legarja in kolere v Janino, da inficirajo živeč za grško vojsko.

Iz Aten poročajo, da so Grki po štiriurnem boju pognali Turke iz Elasona in zasedli mesto. Grki so utrđili nato svoje pozicije in se pripravljajo prodirati proti severu.

Turčija.

Kakor poročajo grški listi, je dobilo turško vojno brodovje nalogo, ščititi prevažanje vojaštva iz Male Azije, bombardirati bolgarska mesta ob črnogorski obali in uničiti grško vojno brodovje.

Nemški listi poročajo, da je baje nemška vojna uprava strogo prepovedala v Turčiji živčim nemškim častnikom, udeleževati se kake turške vojne akcije. Nemški častniki naj ostanejo ali v svojih garnizijah, da sodelujejo pri sestavi rezervnih kadrov, ali pa morajo odpotovati v Carigrad. (Ali ni tudi to morda akt sovražnosti?) Nemčija ima s Turčijo glede svojih častnikov še pogodbo, ki traja 1 do 2 leti. Nemška vojna uprava je baje naznanila tem častnikom, da morajo v Nemčiji kvitirati svojo službo, če se hočejo udeležiti vojne. Nekateri nemški častniki hočejo to tudi res storiti.

Nemški »Rdeči križ« je odposlal 22 usmiljenih sester in višjega štabnega zdravnika iz Berošina v Turčijo.

Rusija in vojna.

Ruski vojni minister Suhomlinov je prepovedal vsem višjim častnikom, kakor poročajo iz Petrograda, nasproti častnikarjem izreči svoje mnenje o dogodkih na Balkanu in kritizirati moč in oboroženje balkanskih držav.

Carigradski listi poročajo, da so Turki ustavili v bližini trdnjave Kavak v Bosporu ruski parnik, ki je vozil municijo v Pirej, ki jo je podaril neki bogat grški podanik, živeč v Rusiji, za grško armado. Turki so konfiscirali municijo, nato pa parnik zopet izpustili.

Egipet.

Milanski »Secolo« poroča iz Kahire, da poročajo listi, da sta v ministrskem svetu Mahmud paša in lord Kitchener določila, da ostane Egipet med vojno na Balkanu nevtralen. — Vsled tega ne morejo turške vojaške čete iz Cirenajke skozi Egipet, če bi bile namenjene, da pomnože turško vojsko na Balkanu.

Štajersko.

Iz Celja. (Razkol v nemško-nacionalnem taboru na Štajerskem.) Omenili smo že v »Slov. Narodu«, da je ustanovil graški poslanec Einspinner »mladonemško stranko« za celo Avstrijo. Nova stranka ima bojda namen združiti v parlamentarnem »Nationalverbandu« vse poslance, ki niso že združeni v nemškoagrarnem ali nemškoradikalnem klubu; v resnici pa hočejo priti nekateri nacionalci, ki so imeli doslej le šarže frajtarjev in korporalov, do večje moči in do raznih korit. Einspinnerju se nova ustavitev ni bogve kako posrečila; mariborski Wastian, koroški, solno-graški in še drugi nemško-nacionalni poslanci nočejo v novi klub. Še večje težave pa ima Einspinner s svojim »mladonemštvom« doma na Štajerskem. Vodilni nemško-nacionalni krogi v Gradcu in Mariboru so se odločno uprli novemu cepljenju strankinih sil; pravijo, da bi Einspinner silno rad postal deželni odbor, kar pa ne bo šlo. Na Sp. Štajerskem so krenili pod Einspinnerjevo zastavo volkstratovci, t. j. dr. Delphin, Ornič, dr. Plachki, dr. Ambrožič, Marckhl e tutti quanti. Tule možaki, katere je posebno sedanjí štajerski deželni odbor vedno štítil in jim na ljubo žrtvoval mir v deželi, vlečejo sedaj s štreberskim Einspinnerjem! Nehvaležnost je v resnici plačilo sveta. Kot Celjanom se nam samo zdi čudno, da naši nacionalci niso zmogli drugega reprezentanta za vodstvo »mladonemške stranke« kot je dr. Ambrožič. Naše nemštvo še menda vendar ni prišlo na Ambrožiča, saj sta še dr. Jabornegg in dr. Zangger tu! Ta dva glede politične izkušnosti in verziranosti vendar ne zaostajata za svojim uslužbencem! Ali pa čakata, da se bo privrženstvo nove stranke, ki šteje danes celih 78 glav, pomnožilo? Vsekakor so ti notranji boji v nemško-nacionalni stranki zanimiv preludij k deželnozbornim volitvam.

Iz Celja. Prav umesten poziv čitamo v zadnji številki »Sloga«: »Zaljubljeni slovenske poštne tiskovine! Trafike v Mariboru. Ptuju in Ljubljani imajo v zalogi izključno le nemške poštne tiskovine kakor sprejemnice, nakaznice, vozne liste za blago itd. Spominjamo občinstvo, da je c. kr. poštno ravateljstvo v Gradcu na tozadevno pritožbo izdalo odredbo, da morajo vse trafike in vsi poštni uradi na slovenskem Štajerskem imeti in na zahtevo dajati tudi nemško-slovenske poštne tiskovine.« V Celju se tozadevno mnogo greši. So to malenkosti — ali tudi v malenkostih si ostanimo vedno dosledni!

Iz Gaberje pri Celju nam pišejo: Opozorjamo še enkrat vse celjske in okoliške Slovence na veliko vinsko trgatavo, ki se vrši v nedeljo, dne 20. oktobra v dvorani Sokolskega doma. Začetek ob 7. zvečer. Prireditelja je gaberjska podružnica C. M. D. **Iz Šmarja pri Jelšah.** Koliko glasovpevov je priobčil »Slov. Gospodar« na zmago »svojih« somišljenikov v Šmarški okolici! Ali to veselje je bilo močno prezgodnje. Sedaj priobčujemo namreč »Slov. Gosp.« dopise kakor je naslednji: »O nekaterih naših občinskih odbornikih (v Šmarški okolici) smo se, kakor slišimo, precej zmotili. Mi smo jih volili na katoliški podlagi, sedaj pa moramo slišati čudne pritožbe o nekaterih, da so le hlinili naše prepričanje« itd. Take dopise bi si šmarški klerikalci lahko prihranili. K politični škodi še ni dobro imeti za povrh zasmevanja.

Klerikalni poštenjaki. Ker je »Slov. Gosp.« vedno in vedno priobčeval novice in dopise, v katerih se je pavšalno dolžilo naprednjake, da so letošnjo leto ovajali davkoplačevalce okrajnim glavarstvom in svrhu vsakega predpisa osebne dohodnine, smo bili končno prisiljeni k obrambi. Izjavili smo, da smatramo tako dolgov člane »Gospodarjevega« uredništva za navadne šufte, dokler bodo priobčevali zgoraj omenjene pavšalne obdolžitve in ne bodo navedli imen. »Spoštovano« »Gospodarjevo« uredništvo je na to iz umevnih razgovorov dolgo časa molčalo, sedaj se je odločilo k sledeči notici (v številki z dne 17. okt.): »Zopet ena. Štajerski liberalci nas imenujejo šufte, ker smo pokazali na nekatere liberalne zaupnike davčne oblasti za osebno-dohodninski davek, ki ne vržijo vestno svoje službe (!). Torej zopet nova psovka! Ni prva, pa tudi ne bo zadnja. Toda zaupniki davčnih oblasti vendar nismo kakor liberalci! Ali naj na to še odgovorjamo? Ali poštenih ljudi v klerikalni stranki nič ni sram take sodrge?

Drobne novice. Iz Ptuja. Z revolverjem je obstrlel v Oblakih (Izra Sv. Lovrenc v Slov. gor.) neki 14letni dečko po neprevidnosti štetnega kmečkega fanta Jožeta Omul-

ca. Krogla je obšla v glavi in dečko je v ptujski bolnišnici umrl. — Iz Gradca. Novoizvoljeni mestni svet je imel dne 17. oktobra svojo prvo sejo, v kateri so bile odobrene volitve. Konstituiral se bo mestni svet še le prihodnji teden. — Iz Št. Jurja ob J. z. poročajo: Te dni je prenočeval v Adam Kinclovem hlevu posestnik Jožef Polanec iz Visoč pri Planini. Med spanjem mu je nekdo ukradel 560 K z denarnico vred. Tatvine je osumil 30letni Valentin Guček iz Prapretnege. — Iz Braslova v poročajo: 15. okt. se je vstopil mlinar Mihael Kolar v takozvanem »gornjem mlinu«. Rajni je bil mirni človek in skrben družinski oče. — Iz Slovenjgradca. V terek zvečer je zgorela zadaj za Lobejevim hotelom veliko gospodarsko poslopje v Kramarjevo. Škoda znaša okoli 800 K, ki je pa z zavarovalnico pokrita. — Iz Sladke gore poročajo: Ogenj je uničil pri Krumpaku in gospe Šebat v Belem polju dvojce poslopj z živino vred. Ker se vsled vetra ni dalo nič oteti, je škoda tem v čja. — Iz Vojnika. Posestnik Jožef Kranjc je v pijanosti obležal blizu Škofije vasi na nekem travniku. Ko se je zjutraj vzbudil, je opazil, da mu je zmanjkalo 400 K, izkupiček za vola, ki ga je prodal na Teharjih. — Razpisani sta pri c. kr. deželnem finančnem ravateljstvu v Gradcu dve mesti kancistov (11. plač. razreda). — V Trgu Rečici so se vršile dne 14. oktobra občinske volitve. Izvoljeni so bili, kot doslej še vedno, sami klerikalci. Narodnjakov je v Rečici za kako odločnejšo akcijo še premalo. — V Grajski vasi je bil izvoljen mesto dosedanjega župana Rezarja, ki je vsled starosti odstopil, za župana A. Lobnikar. — Iz Luč poročajo: Gozdar Janez Stergar je trčil te dni na Raduži s divjim lovcem, ki si je že nesel lepega divjega kozla, skunaj. Po kratkem boju je moral divji lovec svoj plen pustiti in zbežati. — Utonil je 15. oktobra v Tresternici pri Mariboru 24letni Ferdinand Timer. Božjast ga je vrgla v gnojnico na dvorišču, v kateri je nesrečnež utonil.

Koroško.

Nov koroški deželni predsednik. Koroški deželni predsednik Robert pl. Hein je stopil v pokoj. Povodom vpokojitve je dobil veliki križec Franc Josipovega reda. Za njegovega namestnika je imenovan za dež. predsednika koroškega sekcijški šef v ministrstvu za notranje zadeve dr. Alfred pl. Fries-Skene, ki je dobil obenem z imenovanjem za deželnega predsednika tudi dostojanstvo tajnega svetnika. Novi deželni predsednik Koroške dr. A. Fries-Skene je bil rojen l. 1870. Ko je dovršil juridične studije in bil promoviran sub auspiciis Imperatoris za doktorja prava je vstopil leta 1892 v službo pri koroški deželni vladi. Služil je nato pri namestništvu in bil kasneje poklican v ministrstvo za uk in bogocastje. Leta 1900 je vstopil v ministrstvo za notranje zadeve kot ministerjalni tajnik in služil od l. 1909 kot sekcijški načelnik zakonodajne sekcije notranjega ministrstva. Graška »Tagespost« za imenovanjem dr. A. Fries-Skeneja za koroškega dež. predsednika ni prav nič zadovoljna.

Nezvestoba. Čevljarskemu mojstru L. E. v Beljaku je zmanjkoval že več mesecev denar v manjših zneskih. Zastonj je iskal čevljar krivca. Predvčerajšnjim pa se mu je posrečilo, da je zalotil pri tatvini svojega učenca. Fanta so aretirali in pri preiskavi je pripoznal, da je kradel gospodaru že od marca lanskega leta denar in blago. Z njim v zvezi je bil tudi pomočnik, ki pa je že pred par meseci zapustil gospodarja in odšel neznan kam v tujino. Koliko znaša vsa škoda, se ne da določiti.

Primorsko.

Tržaški slovenski zdravnik na črnogorskem bojišču. V soboto se je odpeljal z Lloydovim parnikom v Crnogoro zdravnik in deželni poslanec v Trstu dr. J. Pertot. Pelje se v Kotor, od koder potuje na Cetinje in od tod na bojišče. Dr. Pertot je odpotoval na svoje stroške in bo izvrševal zdravniško službo brezplačno.

V novi šoli C. M. družbe pri Sv. Jakobu v Trstu se je pričel redni pouk danes.

Svojo mačeho 41letno S. Zigonovo v Gorici je med prepričim zabodel njen pastork petkrat z nožem in jo smrtno nevarno ranil. Odpeljali so jo v bolnišnico, pastorka pa so aretirali.

Šola za ladijske tesarje. V Trzinu so ustanovili posebno šolo za ladijske tesarje. Šola bo vodil ravnatelj goriške filijalke državne obrtne šole v Trstu profesor Penso. Dosedaj je priglasenih 75 učencev. Vsi učenci, ki hočejo obiskovati to šolo, mo-

rajo napraviti z ladjedelnico triletno pogodbo.

Potopljen motorni čoln. Pri Metkoviću je eksplodiral na motornem čolnu »Gagliola« motor. Čoln, ki je bil obložen s hišno opravo, je začel goreti in se je kmalu po eksploziji potopil. Moštvo se je pravočasno rešilo. Tudi pri eksploziji ni bil nobeden poškodovan.

Tržaška porota — kronska priča pobegnili. V soboto se vršila obravnava proti 31 letnemu delavcu Josipu Šturmu v Trstu, ki je obtožen da je dne 6. majnika zabodel z nožem nekoga Rudolfa Misleja. Šturm je izvršil ta napad, kakor izpove Mislej iz maščevalnosti. Mislej je namreč pred časi udaril s kolom po glavi brata današnjega obtoženca Karla Šturma. Karl Šturm je vsled udarca obolel na možganih, zblaznel in se nekoč v blaznoti usmrtil. Bratovo smrt je hotel baje maščevati današnji obtoženec. Šturm svoje krivdo odločno zanika in pravi, da s Mislejem sploh ni bil nič skupaj. Misleja je ranil kdo drugi, ta pa je obtolžil njega, z namenom, da ga uniči, kot je uničil svojega brata. Šturm je po izpovedi prič jako miroljuben, delaven in priden človek. Izmed 14 prič ki so bile v bližini napada ni mogla niti ena priča izpovedati, da je Šturm storilec. Mislej, kronska priča, ni prišel k obravnavi. Opravičil se je z boleznijo. Sodišče je poslalo sodnega zdravnika v njegovo stanovanje. Toda Mislej je bil doma zaklenjen in je povedal pri vratih, da ga je žena, ki je šla na trg v stanovanje zaklenila. Ko je šel zdravnik čez 1 uro zopet k njemu, je bilo stanovanje prazno. Mislej je pobegnil. Sodišče je obravnavo odgodilo, da primejo in s silo privedejo k sodišču ubeglo kronsko pričo.

Poskušen umor očma. Dvajsetletni Ivan Logar z Bistrice je napadel v soboto svojega očma in ustrelil petkrat nanj z revolverjem. Zadel ni nobena krogla. Logar se je s svojim očmom velikokrat prepiral in tudi tepla sta se že, ker je Logar vedno očital svojemu očmu, da je ta hotel pregovoriti njegovega strica, da bi umoril njegovo mater.

K vojni. Včeraj je došlo v Trst 30 članov Avstrijskega Rdečega križa, ki se odpeljejo s prvim parnikom v Crnogoro. Ekspedicija ima s sabo obilno zalogo obvez in drugega sanitetnega materiala.

Z bencinom si je umivala v soboto glavo in lase 26 letna zasebnica Terezija Bole v Trstu. Pri tem se je preveč približala goreči sveči, bencin se je vnel in dekle je bilo naenkrat v ognju. Na njen krik so priletili v sobo sosede, ki so jo pogasili. Dekle je dobilo nevarne poškodbe na glavi in po obeh rokah. Odpeljali so jo v bolnišnico.

Prikritje poroda. Pred kratkem smo poročali, da so našli v obmorski nasipini v Trstu mrtvega novorojenčka in da so aretirali kot mater 22 letno blagajničarko, pri trvdki Glaser, Ivano Gabardi iz Gradca. Sodna preiskava je dognala, da Gabardijeva otroka ni umorila, marveč da je bil otrok mrtev rojen. Zato odpade zločin detomorin in se bode Gabardijeva zagovarjala pred sodiščem le zaradi prestopka prikritja poroda.

Ponesrečen parnik. Včeraj je odplul z Reke parnik »Zichy«. Na višini pri Lošinju se je zlomila os glavnega vijaka in parnik je moral ustaviti. Na pomoč mu je prišel vladni parnik »Elore« ki ga je vlek el nazaj v pristanišče. Parnik bo popravljen v 10 dneh.

Klorioform. Pred kratkim sta se pripeljala iz Budimpešte na Reko 25-letna zasebnica, precej bogata ženska T. Katalinova in njen ljubimec, ki se je izdajal za dr. Kadozo iz Reke. Na Reki sta se nastanila v nekem boljšem hotelu. Ker je Katalinovo zvečer začela boleti glava, ponudil ji je dr. Kadoza prašek, češ, da je aspirin. Komaj je Katalinova zavzila prašek, je zaspala. Kadoza ji je dal kloroforma. Ko se je zbudila, ni bilo ljubimca, z njim pa je izginil tudi ves njen denar in dragocenosti v skupni vrednosti 4000 K. Žena se je vrnila v Budimpešto, kjer je napravila ovadbo.

Dnevne vesti.

+ Na Balkanu teče slovanska kri. Vojna na Balkanu se je začela. V ljutih bojih so junaki Crnogorci posvodo čili svojo brezprimerno hrabrost in sledili jim bodo Bolgari in Srbi. Kri teče v potokih . . . manjka pa zdravnikov in manjka sanitetnega materiala. Balkanski narodi so žrtvovali svoje imetje za puške in topove, za potrebitne ranjencev jim ni ničesar preostalo. »Rdeči križi« kličejo slovanske brate na pomoč. Oglasilo se je že več zdravnikov, ki se človekoljubno odzovejo pozivu in pohite med vojskujoče se brate. Nekaj zdravnikov se je že odpeljalo v Crno goro, med njimi slovenski rojak iz Trsta, zdravnik dr. Pertot. Treba je pa poleg zdravnikov

tudi sanitetnega materiala. Častni mešan ljubljanski, gosp. Vaso Petričič, vitez Franc-Jožefovega reda, je kupil na Dunaju za 200 kron sanitetnega materiala in ga poslal črnogorskemu »Rdečemu križu«. Tod in tam so posamezni rodoljubi tudi že nabrali za ta človekoljubni namen nekaj denarja. Res, da ima slovenski narod mnogo svojih težav in potreb, a kraj vseh teh težav je vendar dolžnost človekoljubnosti, da priskočimo slovenskim bratom v njihovem herojskem boju na pomoč s tem, da po svojih močeh podpremo »Rdeče križe« balkanskih Slovanov, predvsem Crnogorcev. Obracamo se torej do slovenskih rodoljubov, naj prispeva kdor more kak obolus za to človekoljubno stvar. Na Balkanu teče slovanska kri . . . rojaki, pomagajte ranjenim junakom!

+ Proti Pragi. Ni še dolgo od tega, ko so naši klerikalci započeli akcijo, da bi slovenske visokošolce odtegnili od Prage ter jih spravili v Krakov. Naglašali so takrat, da je Praga za to nevarna za slovenske akademike, ker se tamkaj preveč navzemo slovenskega, sokolskega in demokratičnega duha, dočim bi Slovenci v poljskem Krakovu ostali zvesti klerikalnim, nazadnjaškim načelom. In to klerikalno akcijo je podprl tudi kranjski deželni odbor, ki je dal štipendije samo tistim dijakom, ki so se zavezali, da ne gredo v Prago, marveč v Krakov ali na kako drugo univerzo. Toda ta akcija se je ponesrečila, zakaj samo par dijakov je bilo, ki so prodali svoje prepričanje ter se napotili mesto v Prago v Krakov. Tako so klerikalni naklepi proti Pragi padli v vodo in ob začetku letošnjega šolskega leta so klerikalci brez vsakih ceremonij pokopali svojo proti Pragi naperjeno akcijo, ker so pač uvideli, da je brezuspešna. No, letos so naši klerikalci našli posnemovalca v osebi — hrvatskega komisarja Cuvaja. Schöne Seelen finden sich! Kakor so lani naši klerikalci dekretirali, da dobe deželne štipendije samo tisti dijaki, ki ne študirajo v Pragi, tako je tudi letos hrvatski komisar Cuvaj obvestil hrvatske dijake, ki so vpisani na praških visokih šolah in imajo vladne ustanove, da morajo zapustiti Prago ter se vpisati kje drugod, ker sicer izgube svoje štipendije. Zabeležili smo to kongruenco nazorov med našimi klerikalci in Cuvajem zato, da opozorimo na to presenetljivo enakost mišljenja hrvatske pravaše, ki so se zvezali z našimi klerikalci v prvi vrsti pač za to, ker upajo z njihovo pomočjo strmoglaviti Cuvaja. Ali je pričakovati, da bodo klerikalci resno nastopili proti svojemu somišljeniku Cuvaju? Na to vprašanje si naj dajo odgovor hrvatski pravaši sami!

+ Mandat občinskega svetnika je odložil g. Karel Cerne. Na njegovo mesto pride v ljubljanski občinski svet g. Ivan Belič, gostilničar in posestnik v Ljubljani.

+ Iz srednješolske službe. Profesor na c. kr. ženskem učiteljsku v Ljubljani dr. Ivan Orel je bil pomaknjen v VIII. razred.

— Simon Gregorčičeva ljudska knjižnica v Ljubljani, Wolfova ulica št. 10, I. nadst. je odprta za občinstvo ob delavnikih od 5. do pol 8. zvečer in ob nedeljah ter praznikih od 9. do 11. dopoldne. Knjižnica je v zadnjem času pridobila nad 300 novih slovenskih in nemških leposlovnih knjig, da šteje sedaj 4700 zvezkov. Vsako novoizšlo slovensko knjigo se kupi v petih izvodih, da ima občinstvo vedno na razpolago novoizšle knjige. Seveda bi bilo želeli, da bi se nabavile knjige vsaj v 10 ali 15 izvodih, v kar pa ne dopuščajo knjižnična sredstva. V preteklem tednu se je nakupilo okrog 100 romanov priljubljenih nemških pisateljev: Schobert, Werner, Heimburg, Suttner in Eschtruht. Pričakovati je, da se bo vpisalo v knjižnico dokaj dam in gospodičen, katere tako rade bere to nemške romane. Slavnemu občinstvu so na razpolago tiskani kataogi. Izposojevalni pogoji so zelo ugodni: za vsako knjigo se plača 4 vin, za štirinajst dni in za izkaznico ter vezana pravila v lično platno 50 vin. Na izkaznico se izposodi 42 knjig, potem pa stane nova izkaznica samo 20 vin.

— Posledice avtomobilske nesreče. Pred kakimi šestimi meseci se je zgodila pri topničarski vojašnici velika nesreča. Avtomobil, na katerem je sedela mlada deklica, je v temi zadel ob kmetijski voz, ki ni imel svetilke. Deklica je padla z avtomobila in se je ubila. Deželno sodišče je zdaj obsodilo šoferja Čamernika na šest mesecev, voznika nerazsvetljene voza Podgorška pa na štiri mesece.

Umrl je v Sp. Šiški posestnik in vpokojeni strojevodja g. Anton Snoi. Pokojnik je bil zvest pristaš narodno-napredne stranke in splošno spoštovan. P. v. m.!

Izboljšanje pašnikov. Z jutšnjim dnevom stopi v veljavo zakon o izboljšanju pašnikov. Glasom tega

zakona je mogoče dobiti za zboljšanje pašnikov podpor iz deželnih in državnih sredstev.

Poroka. V soboto se je poročil graščak na Puštalu pri Škofji Loki, g. Artur baron Wolkensperg z gđc. Jelko Struppigevo, hčerko pokojnega deželnega sanitetnega šefa na Hrvaškem dr. Viktorja Struppiga. Čestitamo!

Ponesrečil je 18. t. m. v Soteski pri Straži na žagi kneza Auersperga 16letni Franc Mikec. Iskal je pod žago nekaj ključ, a pri tem se mu je ovil predpasnik na vreteno, vsled česar je prišel med jermenje, ki mu je izdrlo roko v rami in ga še drugače hudo poškodovalo. Bil je na mestu mrtev. Zanimivo je to, da je tudi njegov oče pri delu na tej žagi našel smrt.

Elektroradiograf »Ideal«. Danes se predvaja zadnji dan krasna učinkovita drama »Mož brez vesti«, ki je vse obiskovalce kinematografa zadovoljila in se jako pohvalno izražajo o nji. — Jutri senzacija: »Skrivnost Monte Carla«. Drama s krasnimi slikami, posneta večidel na licu mesta v Monte Carlu.

Skrivnosten suknjič. V neki tukajšnji kavarni sta pred kratkem dva nekoliko opita možka, katerih eden je po poklicu železolar, drugi pa pisar z blagajničarko vganjala različne šale. Ko je pri tem eden sunil blagajničarko od sebe mu je padla izpod suknjica na tla steklenica likerja. Nato je kavarnar poklicai gosta k sebi, nakar mu je padla še druga steklenica na tla. Ko je to videl njegov tovariš, je hotel hitro oditi, kar so mu pa preprečili. Poleg že dveh omenjenih steklenic pa se je našla pri gostu še tretja steklenica pod mizo kjer je sedel pa četrt. Zadeva pride pred sodišče.

Žejna ženska. Minuli teden je prišla v neko gostilno na Sv. Jakoba trgu neka neznana ženska, ki je popila liter vina, pojedla lediće in tri kruhe, povrhu si je privoščila pa še tri svačlice. Ko je »delo« dokončala, je mesto, da bi plačala zavžitek, natihoma izginila. — V Kolodvorski ulici so pa v neki restavraciji neke-mu gostu zelo dišale damen svačlice. Ko se je natakarcica za par trenutkov umaknila, ji je med tem časom zmanjkalo škatulja »Damen« in škatulja »Memphis« svačlic. Policija je v obeh slučajih za osumljence izvedela in ji pridejo preje ali sleje v roko.

Prevesela vojak. Danes zjutraj ob pol 3. sta prišla po Sv. Petra cesti dva prostaka 17. pešpolka in tako kričala, da ju je moral na nočni mir opozoriti stražnik. Ker se mu nista pokoravala, ju je odvedel na policijsko stražnico, kjer sta še vedno vila zelo renitentna. Ker je pa bilo videti, da če se ju po legitimovanju izpusti, bodeta kričala še naprej, so poklicali vojaško patroljo, da ju je odvedla v vojašnico.

Prepečena pot. Snoči je na južnem kolodvoru sluzbujoči nadstražnik Jakob Kržan aretoval 20letna mladeniča Alojzija Nosana in Ivana Tankota, obadva doma iz Vinice, ker sta nameravala se izseliti v Ameriko, predno sta zadostila vojaški dolžnost. Imela sta pri sebi 1023 K denarja. Obadva so izročili deželnemu sodišču.

S ceste. V soboto dopoldne je mesarski vajenec Alojzij Tome na Mestnem trgu z enovprežnikom zadel v neko žensko in jo podrl na tla, ne da bi zadobila pri tem kake zunanje poškodbe.

Mučen transport. Šumar Andrej Čaje iz Godranja pri Tolminu si je minuli teden v sedmograških gozdovih zlomil nogo. V petek ga je brat tamkaj spravil na železnico, ki je pa še-le danes zjutraj dospel semkaj in ga odpeljal v deželno bolnišnico.

Delavsko gibanje. V soboto se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 70 Hrvatov, 10 Kočevarjev in 17 Macedoncev, nazaj je pa prišlo 40 Hrvatov in 17 Slovencev. 19 Hrvatov je šlo k zgradbi dolenske železnice, 17 v kočevski rudnik, 20 v Heb, 10 v Buchs, v Budiejevce pa 35. Na Ogrsko se je odpeljalo 60 Slovencev, 37 Kočevarjev pa na Dunaj kostanj peč. — Včeraj so šli v Ameriko 4 Slovinci, 35 Hrvatov je prišlo iz Nemčije, 20 Kočevarjev se je odpeljalo na Dunaj.

Izgubljeno in najdeno. Dijak Iv. Ambrožič je izgubil bankovec za 20 kron. — Služkinja Alojzija Petje je izgubila denarnico, v kateri je imela 7 K denarja in dva zlata prstana. — Hlapec Fran Polajnar je izgubil čez 21 K denarja. — Delavec Peter Kroflič je izgubil bankovec za 10 K. — Posestnik Jožef Modrijan je izgubil denarnico s 30 K, katero je našel delavec Fran Tavčar. — Šolska učenka Ivanka Finčeva je našla denarnico, v kateri je bila manjša vsota denarja in dva prstana. — Neka prodajalka je izgubila 4 K vreden predpasnik. — Stražnik Štefan Arzenšek je našel moški dežnik.

Telefonska in brzojavna poročila.

Taraboš pred padcem. — Črnogorci pred Skadrom.

Podgorica, 21. oktobra. (Od našega posebnega poročevalca.) Med snočno večerjo je prejel prestolonaslednik Danilo nujno brzojavko, v sled katere se je takoj odpravil k svoji armadi. Črnogorski voji se pripravljajo na odločilno pohod proti Skadru in čete so se danes od vseh strani začele pomikati proti mestu. Severne čete pod generalom Lazovićem so odkorakale iz Tuzija ter stoje že prav blizu, južna kolona je zavzela danes po hudem boju vrhove okoli Belaja ob Bojani, ter mesto zasedla. Se včeraj proti večeru je začela črnogorska artilerija obstreljevati Taraboš; bombardma je trajal pozno v noč. Vsak hip pričakujemo sporočila, da je Taraboš vzet. — S tem prične obleganje Skadra.

Obrekovanja in izmišljotine.

Belgrad, 21. oktobra. V srbski javnosti izhaja neverjetno poročevanje nemških, zlasti dunajskih listov vedno večje ogorčenje. Javnost pripisuje vsa ta obrekovanja in natolcevanja, ki so jih v zadnjih dneh objavili dunajski žurnali. Dunajsko časopisje je na Balkanu najslabše zastopano, dunajski »Specijalni korespondenti« so izvečine ljudje, ki ne poznajo niti jezika, niti dežele, niti razmer. Tej kvalifikaciji odgovarjajo tudi njihova poročila. Poseben ocvetip je napravila »Neue Freie Presse«. Imela je prve dni v Belgradu nega svojih urednikov, ki pa jo je v zvezi brzojavko blamiral. Odpoklicali so ga, mesto njega pa poslali znanega satirika in dovipneža pisatelja Roda-Roda, ki naj bi opisoval krvave boje, mesto da dela, kar razume, namreč komedije. Srbska vojna uprava je smatrala, da Roda-Roda za vojnega korespondenta ni sposoben ter mu radi tega ni izstavila vojne legitimacije. Roda-Roda je besen odšel ter se poda — k turški armadi. Tudi cela vrsta drugih nemških žurnalistov je bila odklonjena. — Posebno ogorčenje vzbujajo v vseh krogih belgradska poročila, ki jih razširja »Südslavische Korrespondenz«, ki v Belgradu niti nima svojega poročevalca, temveč svoja poročila ali direktno izmišlja ali pa jih dobi na turškem veleposlaništvu na Dunaju. Prav dober vtisk so napravila tozadevna izvajanja posl. Klofača v avstrijski delegaciji, ki je imenoval »Südsl. Korrespondenz« organ za obrekovanje in natolcevanje Jugoslovancov.

Pohod srbske armade.

Belgrad, 21. oktobra. (Od našega posebnega poročevalca.) Na uradnem mestu izjavljajo našemu korespondentu: Vsa dosedanja poročila o prodiranju srbske armade so precej netočna. Vršili so se pač ob meji mestoma jako hudi spopadi, toda to so bili le podrejenega značaja. Turki so s pomočjo Arnavtov, ki jih pošiljajo naprej na nekatere mestih — sicer brezuspešno — vznemirjali srbske predstraže ter bili zlasti pri Ristovcu in Modaru hudo tepeni. Srbski voji pa so šele v soboto ob 6. zjutraj prekorčili na vseh vpadnih točkah turške meje, ter prodirajo z vso previdnostjo proti jugu. Najdalje je dospela dosedaj armada prestolonaslednika Aleksandra, katere jedro se nahaja danes pri 12 kilometrov južno od Žbeva (turški Zibefche). Predstraže armade generala Živkovića so se opetovano spopadle z muslimanskimi arnavti, general Jonković pritiška Albance pri Podneju ter je to selo zasedel.

Prodiranje bolgarske armade.

Sofija, 21. oktobra. (Od našega posebnega poročevalca.) Bolgarske čete vzhodne armade so nasokčile Mali Trnovo ter prodrle 25 km proti Kirkilissu, od katerega so oddaljene le še 8 km. Bolgarska centralna armada se nahaja že 12 km od Mustafe paše. Bolgarsko armadno vodstvo se pripravlja na obleganje Jendreja (Drinopolja) ter si je v svesti, da je tam pričakovati velikih bojev.

Bolgari pred Jedrenjem.

Sofija, 21. oktobra. Druga bolgarska armada, ki prodira proti Jedrenju se je približala prvim sedmim utrdbam pri Jedrenju. Z bajonetnim naskokom je zavzela v strahovito krvavem napadu 2 trdnjavi. Tretja armada je zasedla Malo Trnovo, ter kakor poročajo nekatere vesti tudi Kirkilissu.

Sofija, 21. oktobra. (Uradno.) Bolgarske čete so v soboto popoldne zasedle oba bregova Marice pri Mustafi paši. Tekom popoldneva se je bolgarskim četam posrečilo zasedati tudi Mustafa pašo, kjer so zaplenili mnogo živeža in krmi. Turki so hoteli razstreliti železniški most čez

Marico, kar se jim pa ni posrečilo. Most je bil le malo poškodovan. Električne naprave, brzojavne postaje in telefonske zveze so nepoškodovane. Turki so se umaknili proti Jedrenju. Sledil jim je močan bolgarski oddelek, ki je prodril do prvih utrdb. Bolgari so vjeli nad 100 Turkov, predno so dospeli do prednjih utrdb Jedrenja. Neprestano se bližajo bolgarske čete mestu, ter so zavzele že več pozicij v okolici Jedrenja.

Carigrad, 21. oktobra. Bolgarske čete so pričele s svojim delovanjem že v Jedrenju samem. Že včeraj so poskusile več bombnih atentatov v Jedrenju.

Prodiranje srbske armade.

Belgrad, 21. oktobra. Čete generala Živkovića so včeraj zasedle Novo Varoš po hudem boju ter prodirajo sedaj proti Prepolju. Nahajajo se 15 km od meje.

Belgrad, 21. oktobra. Srbska glavna armada je včeraj popoldne zavzela pod poveljstvom prestolonaslednika Bujanovce. Prestolonaslednik je kot prvi prišel v mesto ter ga je prebivalstvo burno pozdravljalo.

Niš, 21. oktobra. Danes je dospel sem prvi transport srbskih ranjencev ter so 140 srbskih ranjencev spravili v raznih lazaretih.

Belgrad, 21. oktobra. Okrajni načelnik v Vranji poroča uradno, da so srbske čete včeraj popoldne 10 km južno od mesta zavzele vse turške pozicije, med drugimi tudi Bujanovce in strateško važno točko Rujan.

Belgrad, 21. oktobra. Iz Kuršumije poročajo, da so zavzeli Srbi v soboto nekoliko okopov pri Podujevu in da je turška posadka v Podujevu ponoči zapustila mesto ter se umaknila proti Prištini.

Včeraj zjutraj so bili Srbi zavzeli Podujevo ter napravili bogat plen. Dobili so 1 zastavo, 80 šotorov, 110.000 patron ter mnogo druge municije. Vjetniki pravijo, da sta se nahajala v Podujevu dva turška regularna polka, 6 taborov Arnavtov in 3 baterije. Arnavti so večinoma iz Okrajev ob reki Lab, ter so zapustili v svoji domovini mnogo živine in druge hrane. Srbska vojna uprava je napravila iz osvojenih pokrajine nov okraj ter ga imenovala Labski okraj. Glavno mesto je Podujevo, v katerem so Srbi postavili srbske civilne oblasti.

Vojni korespondenti na Srbskem.

Belgrad, 21. oktobra. Snoči je zapustilo Belgrad s posebnim vlakom 50 vojnih poročevalcev in šlo v Niš.

Blokada.

Carigrad, 21. oktobra. Turška vlada je notificirala velesilam blokado Varne.

Carigrad, 21. oktobra. Blokada Varne je bila sicer na poti oficijozno razglašena, vendar se zdi, da ta blokada ne bo mogla izvršiti svoje namene. Turške krogle so zgrešile svoj cilj ter si je Turčija sama premislila blokirati pristanišče. Brezdvomno je to, da bodo poskusile bolgarske torpedovke prodreti skozi blokado. — Bolgarska vojna uprava je sklenila ugasniti vse morske svetilnike ob obali.

Grško vojno brodovje pred Dardanalami. — Grško brodovje okupiralo Tenedos. — Grško brodovje pred Lemnosom.

Carigrad, 21. oktobra. Šest grških vojnih ladij je priplulo včeraj pred otok Tenedos ter izkrcalo oddelek mornariške infanterije, ki prodira proti glavnemu mestu. — Grške vojne ladje so se ustavile pred vhomom v Dardanele ter hočejo preprečiti, da pripluje turška flotila v Egejsko morje. Zvečer so priplule nekatere grške vojne ladje pred otok Lemnos.

Gusinje padle.

Podgorica, 21. oktobra. Uradno se poroča, da je včeraj popoldne črnogorska vojska zavzela Gusinje po nepopisno krvavem boju, kakršnega dosedaj v tej vojni še ni bilo. V Gusinju je bilo 15.000 Turkov in mohamedanskih Albancev. Podrobnosti o boju še manjkajo, samo toliko je do sedaj znano, da je bilo klanje na obeh straneh tako, da ga doslej še ni bilo. Na obeh straneh je padlo mnogo vojakov.

Boji ob bolgarski meji.

Solun, 21. oktobra. Iz Krive poročajo, da so Turki z velikanskim naporom zavzeli utrdbе, ki jih je pred par dnevi neka maloštevilna bolgarska četa tam napravila. Turki so dobili iz Soluna topove ter vas oblegali več dni. Od cele vasi je ostalo samo 10 hiš, 230 hiš je popolnoma razrušenih. Bolgarska četa je bila decimirana, vendar se ji je posrečilo prodreti goste turške čete. Večina prebivalcev je bila ubitih.

Prodiranje grške armade.

Atene, 21. oktobra. Grška armada je po štirnem boju zavzela Elasono ter pritisnila Turke proti Sardanoporonu. Tam se nahajajo grške zasede, v katerih se koncentrirajo vse severno grške prebivalstvo. Pri

Elasoni so zavzeli Grki vse bošne ter se pripravljajo na odločilno bitko. Bolgarsko-srbske divizije na potu v Makedonijo.

Sofija, 21. okt. Ena bolgarska in dve srbski diviziji so vdrle preko Deve Bakra v Makedonijo. Tej vojski poveljuje srbski general Stepe Stepanovič, načelnik generalnega štaba pa je srbski podpolkovnik Vojislav Živanović. Srbsko-bolgarska armada je zasedla krivopalanski okraj.

Srbi na Kosovem.

Belgrad, 21. okt. Semkaj je došla vest, da so Srbi zavzeli vas Gračanica, kjer se nahaja staroslavna cerkev, ustanova srbskega kralja Miljutina. Srbski voji so opravili v cerkvi svojo pobožnost ter se dali obhajati. Uradno še ta vest ni potrjena.

Turški vojaški begunci.

Belgrad, 21. okt. Včeraj so pripeljali v Belgrad 11 turških vojaških beguncev ter jih internirali v trdnjavi. Izmed beguncev jih je šest muslimanov in 5 kristjanov.

Jedranske utrdbе.

Plovidiv, 21. okt. Po zanesljivih vesteh je v Jedranskih utrdbah 100.000 Turkov, ki imajo 26 baterij. V tozengradskem utrjenem taborišču je 50.000 mož. Okrog taborišča je 8 rovov. Kakor se vidi, bo Jedrenje zelo trd oreh za bolgarsko armado.

Grški vojaški obvezanci.

Belgrad, 21. okt. Snoči so odpotovali od turški vojaški obvezanci čez Reko v domovino.

Angleški Rdeči križ.

Belgrad, 21. okt. Angleški Rdeči križ je obvestil srbsko vojno upravo, da je sklenila Anglija poslati vsem balkanskim državam sanitetne kolone. Dejstvo, da je avstrijski Rdeči križ poslal svoje kolone v Črnogoro Bolgarsko in Turčijo je napravilo tu zelo mučen vtisk.

Niš vredne turške vesti.

Carigrad, 21. oktobra. Koliko so vredne turške vesti o prodiranju turških čet, je razvidno iz tega, da turško vojno ministrstvo do danes ni izdalo niti ene oficijozne vesti o prodiranju turških čet.

Bolgarsko konzularno osobje v Solunu.

Solun, 21. oktobra. V Solun je dospelo 18 bolgarskih konzulov in konzularnih uradnikov, ki so se vkricali na razne parnike, da zapuste turško ozemlje.

Avstrijski vojni atašeji.

Dunaj, 21. okt. Avstrijska vojna uprava je odposlala na Grško in Bolgarsko svoje vojaške atašeje. Na Grško je poslala polkovnika Tanczoša. Na Bolgarsko pa polkovnika generalnega štaba Krausa Elis Sago.

Srbi.

Sofija, 21. oktobra. Na drugem mestu prinašamo še vest, da so bolgarski in srbski četaši razdrli progo od Skoplja do Soluna, ter se ta vest uradno potrjuje.

Naskok na Taraboš.

Podgorica, 21. oktobra. General Martinović je snoči ponovil napad na Taraboš. Vsak hip se pričakuje, da Taraboš pade v črnogorske roke.

Bitka pri Rodogtu.

London, 21. okt. Korespondentje angleških listov brzojavljajo, da se je pričela med bolgarsko in turško vojsko velika bitka pri Rodogtu.

Rdeči križ za Črnogoro.

Dunaj, 21. okt. Danes opoldne sta se odpravila v Črnogoro dva zdravnika s sedmimi bolniškimi strežniki in potrebnim sanitetnim materijalom v Podgorico.

Ofenziva turške armade.

London, 21. oktobra. Iz Carigrada javljajo, da je dobila turška armada povelje, da prične na vsej črti ofenzivo proti Bolgarski.

Srbska četa prostovoljcev uničena.

Belgrad, 21. okt. Večja četa srbskih prostovoljcev je včeraj 5 km južno od Raške prodirala na turško ozemlje. Iz zasede je bila napadena od albanskih turških četašev, ki so srbsko prostovoljsko četo do zadnjega moža uničili.

Arnavti v zasedi.

Belgrad, 21. okt. »Mali Žurnal« poroča, da so Srbi zvalili 16 Arnavtov na srbsko ozemlje in v zasedo ter jih vse postreljali. Srbi so odbili tudi napad na Korevac, ki so ga poskusili Turki.

Turška armada na potu proti Kjustendilu.

Carigrad, 21. oktobra. Dnevnik »Sabah« javlja iz Skoplja, da se je turška armada odpravila proti Kjustendilu, katerega namerava oblegati.

Pozicije sovražnih armad v Epiru.

Atene, 21. okt. Grška armada je koncentrirana v črti Grimbovo-Kostaki, turška vojska pa se zbira pri Strebini.

Grški kralj pri armadi.

Atene, 21. okt. Tekom tega tedna odpotuje grški kralj k tesalski armadi.

Revolucija v Bitolju.

Solun, 21. oktobra. V Bitolju so se uprli politični kaznenci ter napadli orožništvo. Vnel se je hud boj, v katerem je orožništvo ustrelilo 18 kaznencev.

Uničen srbski polk?

Belgrad, 21. oktobra. Po mestu se je razširila vest, da so Turki s takozvanimi letetičimi minami skoro do malega uničili sedmi srbski pehotni polk, ki obstoji večinoma iz Belgradčanov. Vest pa se ne potrjuje.

Srbski kraljevič Gjorgje na Bolgarskem.

Sofija, 21. oktobra. Srbski kraljevič Gjorgje je prišel semkaj in se takoj odpeljal v Kjustendil, kjer prevzame poveljstvo ene srbske divizije.

Padec Berane.

Podgorica, 21. oktobra. Črnogorski voj so pri Berani obkolili dva tisoč Turkov pod poveljstvom Assisbeja in Mahmuda Begovića. Turki so se vdali. V Podgorico so pripeljali 200 vjetnikov. Kršćansko ljudstvo iz okolice Berane je vstopilo v črnogorsko armado in črnogorski častniki so organizirali iz njih sedem bataljonov.

Rusija in Balkan.

Petrograd, 21. oktobra. Rusko-slovenska vzajemnost je priredila na čast bolgarskega notranjega ministra Ludskanova banket, na katerem so oficijalni krogi pozivljali Ruse na skupno delo za balkanske narode. Drugi oficijalni krogi so naglašali, da je treba razločevati med oficijalno Rusijo in ruskim narodom, ki stoji s svojimi simpatijami na strani balkanskih narodov.

Osvojitve Mustafe-paše, ki se zove odslej Ferdinandovo.

Sofija, 21. oktobra. O zavzetju Mustafe-paše se poročajo še te-le podrobnosti: Boj za Mustafa-pašo je bil silno krvav. Bolgarski polk, ki je štel 11 sto mož, je napadel turške voje, ki so šeli 2000 mož. Prišlo je do nepopisno ljutega boja, ki se je končal z bolgarsko zmago. Ko je bolgarski general zavzel mesto, je ukazal, naj se mesto odslej imenuje Ferdinandovo.

Ruski knezi na Cetlnju.

Cetinje, 21. oktobra. Veliki knez Nikolajevič, velika kneginja Milica in princ Batenberški so prispeli semkaj in se odpeljajo jutri v glavno vojno taborišče v Podgorico.

Zajeta turška ladja.

Atene, 21. oktobra. Grške vojne ladje so pri Smyrni zaplenile turško ladjo, ki je imela na krovu petnajst turških častnikov. Ladjo s častniki vred so odpravili v Pirej.

Laži nemških listov.

Cetinje, 21. okt. Vesti turških in nemških listov o grozodejstvih Črnogorcev napram Turkom, zlasti da Črnogorci niso prizanesli turškemu Rdečemu polumesecu so napravile zelo mučen vtisk. Črnogorska vlada naglašja, da ravna s turškimi ranjenci v črnogorskih bolnišnicah popolnoma enako z domačimi. Črnogorska vojska pa do sedaj turškega Rdečega pomeseca še niti videla ni.

Pravaši v Ljubljani.

Dunaj, 21. oktobra. Slovenski klerikalci so poslali nemškemu listom poročilo o včerajšnjem sestanku pravašev in slovenskih klerikalcev v Ljubljani. Sestalo se je 74 delegatov. Za predsednika so izvolili dr. Milo Starčevića, ki je naglašal, da so se zbrali zastopniki v Ljubljani, da manifestirajo, kako velikega pomena je hrvaško in slovensko edinstvo.

Edinstvo je sankcionirano v pragmatiki iz l. 1812, ki pravi, da se hrvaške dežele ne smejo ločiti od slovenskih dežel. Rekel je, zbrali smo se, da položimo temelj skupnemu delu za dosego tega cilja. Pravaš Stanko Zagorac je v svojem referatu manifestiral za politično in kulturno enotnost hrvaškega in slovenskega naroda. Avstro-ogrski monarhija ima historično nalogo posredovati na vzhodu. Zaradi tega je le primerno, da se ozira Avstro-Ogrska na težnje Jugoslovancov. Sedaj ko se dogajajo usodopolni dogodki na vzhodu, je prišel čas, da se reši to vprašanje. Pri tem pa ne sme nobena narodnost imeti prednost in sploh ne sme biti nobene razlike. Izjavlja, da sta hrvaški in slovenski narod ena narodnostna enota. Izjavlja, da hočemo skupaj delati za pravico in svobodo ter za razvoj hrvaško-slovenskega naroda v okviru avstro-ogrskemu monarhije. V svesti smo si, da imajo hrvaško-slovenske dežele odločilno važnost za pozicijo Avstro-Ogrske kot velesila ter pričakujemo, da se bo monarhija zavedala te svoje dolžnosti. Njegova resolucija je bila sprejeta. Na to je govoril dr. Susteršič o hrvaško-slovenskem vprašanju, ki je mogel le na temelju »realne politike«. Nova stranka nima sovražnega namena

proti drugim narodom. Njen program je pravaški in ne sme biti samo teoretičen. Susteršič razločuje med idealno in realno politiko, ki ne more biti povsod enaka, drugačna je politika v Ljubljani in drugačna v Zagrebu; drugačna je na Dunaju in drugačna v Budimpešti, konča svoj govor s tem, da sta hrvaški in slovenski živeli ena enota.

Auffenberg pri cesarju.

Dunaj, 21. oktobra. Cesar je danes ob pol 1. sprejel vojnega ministra Auffenberga v dolgi avdijenci.

Sestanek italijanskega in avstro-ogrškega zunanjega ministra.

Pisa, 21. oktobra. Semkaj je prispel minister zunanjih del San Giuliano. Danes zvečer se pripelje semkaj avstro-ogrski zunanji minister grof Berchtold. Sestanku teh dveh državnikov pripisujejo veliko politično važnost.

Nadvojvoda Rajner.

Dunaj, 21. oktobra. Oficijozno se razglašja, da se je zdravstveno stanje nadvojvode Rajnerja obrnilo danes na boljše. Privatne brzojavke pa poročajo, da je njegovo zdravstveno stanje še vedno zelo resno.

Zavarovalni monopol v Avstriji.

Praga 21. oktobra. Glasilo za češko zavarovalništvo poroča, da uvedba zavarovalnega monopola v Italiji zelo ugaja avstrijskim vladnim krogom in da so na pravilne korake, da preiščejo, pod katerimi pogoji bi se dal tak monopol tudi v Avstriji uvesti.

Bukovinski deželni zbor.

Črnovice 21. oktobra. Kako smo že poročali, je prišlo v četrtkovni seji bukovinskega deželnega zbora do hudih spopadov med poslancema Chisianovičem in Blandujem iz česar se je razvila častna afer. Pri seji zastopnikov, ki se je vršila včeraj, je odklonil zastopnik poslancu Blanduju Popovici nasprotnega zastopnika Onciula, češ da je notorično, da nima satisfakcije. Nato je tudi dr. Onciul odklonil Popovica ter ob enem pozval poslancu poslancu Zurzana. V sled tega se vrši zastopniško posvetovanje tekom 24 ur še enkrat.

Predarški deželni zbor.

Bregenc 21. oktobra. Deželni zbor predarški se je baval z zakonskim načrtom glede avtomobilske davka, podobnim onemu na Nižje-avstrijskem. Sklenjen bo v prihodnjem zasedanju deželnega zbora. Nato se je deželni zbor odgodil.

Cuvaj all vojaška diktatura.

Budimpešta 21. oktobra. Vesti o uvedbi vojaške diktature na Hrvaškem vznemirjajo vse ogrske politične kroge. »Pester Lloyd« piše tozadevno: Ni treba, da bi bili posebno zadovoljni s Cuvajem sistemom, da občutimo možnost vojaške diktature kot nekaj, česar ne moremo zeti. Nadomestiti Cuvaja s kako vojaško osebo, je misel, ki jo je treba iz vseh vidikov ogrske države in dualizma z ogorčenjem zavracati.

Jukić pomiloščen na dosmrtno ječo.

Dunaj, 21. oktobra. Cesar je podpisal danes predlog ogrske vlade, ki ga je podal minister Josipović, s katerim je pomilostil Jukića na dosmrtno ječo.

Odpoved obrtniške razstave v Sofiji.

Sofija, 21. oktobra. Oficijalno se razglašja, da izostane v času med 7. oktobrom in 17. novembrom t. l. napovedana rokodelska in obrtniška razstava zaradi vojne.

Od ruskega čnomorskega vojnega brodovja.

Odesa, 21. oktobra. Pri ruski čnomorski vojni mornarici so zopet aretirali več pomorščakov. Oropali so baje neki kraj na vzhodni obali Črnega morja in osvobodili obsojence.

Mir med Italijo in Turčijo.

Carigrad, 21. oktobra. Listi poročajo, da so bili dohodki iz Libije preračunjeni na letnih 87.000 turških funtov, kar odgovarja glavnici 50 milijonov frankov, katero vsoto lahko Turčija vsak hip zahteva od Italije. Govori se, da bo imenovan trgovski minister Rešid paša za kadija v Tripolitani.

Rim, 21. oktobra. V zadnjem ministrskem svetu so se posvetovali tudi o imenovanju kolonijalnega ministra, ki se izvrši sedaj po sklenjenem miru med Italijo in Turčijo. Interimistično bo prevzel novo ministrstvo Giolitti.

London, 21. oktobra. V diplomatičnih krogih govore, da obsega italijansko-turška mirovna pogodba tudi tajne klavzule glede razmerja s trozvezo.

Rim, 21. oktobra. Agenzia Stefani poroča, da je bila Anglija že 14. t. m. pripravljena priznati popolno in neom. suvereniteto Italije nad Libijo takoj, ko bi bila sklenjena mirovna pogodba in pogodba glede odpoklicanja turškega vojaštva iz Libije.

Cetinje, 21. oktobra. Črna gora je pripoznala suvereniteto Italije nad Tripolitani.

Društvena naznanila.

Dramatičen odsek Sokola Litija. Šmartno priredi kot običajno tudi letos, dne 1. novembra 1912 zvečer ob pol 8. žaloigro »Mlinar in njegova hči« v telovadnici Sokolskega doma v Litiji. — Pripomni se izrecno, da se bodo poslej pričela vsaka predstava točno ob napovedani uri in si naj vsako zamudo vsak zakasneli sam pripiše. Tudi je vstop v dvorano dopusten le med presledki predstave. Z nerednim dohajanjem k predstavam se pa iste le zavlačujejo pozno v noč. — Odsek prosi tedaj, da se slav. občinstvo ozira na to oporibo. Na zdar!

Prosveta.

Slovenska opera. Težave, ki so sprilo letošnjih izjemnih razmer pri slovenskem deželnem gledališču svoje sence morale metati na početek tekoče sezone, so premagane: s torek 22. t. m. šele more začeti gledališki obrat, kakešnega si želi intendant. Ne bi bila prav, če bi kdo krivdo zakasnelosti hotel pripisovati njej, pa ne bi hotel preudariti, da so jo razmere prisilile mašiti vzrli, ki so morale nastati. Zdej je pot uglajen, ravnovesje med dramo in glasbenimi prireditvami je uravnano; v torek 22. oktobra se vprizori Wagnerjevo operno delo »Večni mornar«, sledi mu v najkrajšem času Suppéjev »Boccaccio«, drama pa ima pripravljenih celo vrsto za naš od vestranski odgovarjajočih del. — Wagnerjev »Večni mornar« se je pri nas prvič in zadnjič pel pred desetimi leti (1902). Ves kulturni svet praznuje letošnjo sezono 30letnico Wagnerjeve smrti. Zato je bilo prav, če se je tudi slovenska opera na svoj skromni način spomnila glasbenika in njegovim manom v čast na repertoar postavila njegovega »Večnega mornarja«. Bilo je leta 1839., ko je sedaj po vsem svetu tako proslavljeni Wagner v Rigi (na Ruskem) napoznan in nepripoznan kot gledališki kapelnik živel življenje, ki je bilo podobnejše življenju zadnjega vaškega sčeneta, nego življenju človeka. Da se reši neznosnih odnosov, je Wagner sklenil ubežati. Izlepa ni šlo, zato je bilo treba zvižati. Preoblečena sta bežala on in njegova žena iz Rige izpod stroge ruske oblasti v svoj dom London. Tri tedne in pol je trajal ta beg po vodi. Kakor da se je nebo zarotilo proti beguncema, je na morju neprestano divjal najhujši vihar; ladja, ki sta na njej našla pribežališče Wagner in njegova žena, je bila postala igrača valov. Strašni neprestani viharji so jo vrgli ob norveško obalo, med skalovje, čigar divja romantika je v Wagnerju morala vzbuditi spomin na pripovedko o večnem mornarju, ki brez miru bega po svetu, dokler ga ne odreši zvestoba brezpogojno vdanega mu dekleta. Wagner je prišel v Pariz. Nepoznan in nepripoznan je tam moral živeti življenje, ki mu je gospodinjala skrajna beda. In v tistih dneh, polnih bridkosti in hrepenenja po dnevnih odreditve, je v njem poetična misel o večnem Holandcu, ki išče srečo, srčni mir in duševni pokoj, dobila konkretni izraz: nastal je »Večni mornar«. S srčno krvjo pisana drama hrepenenja po odrešitvi. Snov mu je dala starodavna pripovedka, pripovedujoča o holandskem mornarju, ki se je bil nekoč prešerno zaklel, da ne odneha preje, predno ne obljubi kate-regakolisibodi rtiča, pa naj je vihar še tako hud. Vrag je prešernega mornarja prijel za besedo, pa mora zakleti mornar na črni ladji z rdečimi jadrji švigati krog rtov, strah vseh mornarjev, zdaj tu, zdaj tam, brez miru, mimo kateregoli rtiča. Vsa-kih sedem let enkrat sme na kopno, in če najde žensko, ki mu bo na zemlji zvesta do groba, je rešen grozne kletve. Že mnogokrat je Večni mornar stopil na suho, zveste ženske pa doslej še ni našel. Vendar se vedno upa. Prvo dejanje: V norveškem fjordu se je ob hudem viharju ustavila ladja. Daland je njen kapitan. Samo malo milij ga še loči od domačega pristanišča, toda vihar je tolik, da ne more domov. Zato je pribežal v fjordovo varno zavetje. Pesem stražarja. Stražar zaspi. Huda vihra vrže v fjord še drugo ladjo, ladjo s krvavo-rdečimi jadrji in črnimi jantori: ladjo Večnega mornarja. Pesem večnega mornarja: Kolikokrat je že iskal smrti, pa je zaklet ne more najti. Samo zvesta ženska ga more odrešiti. Daland pride in se s tujcem-sosedom seznani. Gostoljubje. Tujec ga vpraša, ali nima morda hčerke. Daland mu odgovori, da jo ima, zvesto, lepo, dobro hčerko. Tujec jo zasnuje, Daland mu jo spričo tujčevega bogastva obljubi. Treba samo, da jo vidita. — Drugo dejanje: Dalandova hči, lepa Senta, z neutešljivim hrepenjem pričakuje tisto nesrečno bijo, o katerem ve povedati mornarska pravljica, da je zakleto v nepoko, tokler je ne odreši zvesto dekle:

večnega mornarja. Kakor da jo je usoda odmenila za to, da ga baš ona reši zakletve. (Priateljice pridejo za poročna oblačila, Senta pa je tiha.) Lovce Erik jo snubi, ona pa ga od-bija, ker ji ni dano ljubiti drugega, nego neodrešenca, večnega mornarja. (Njena balada o usodi večnega mornarja jedro vse muzikalčne pesnitve.) Erik spozna, da je Sento ob-ladal zel duh, da ne more drugače, nego misliti na toli pričakovanega Holandca. Vstopita njen oče. Daland in tujec-Holandec. Oče Daland ji raz-loži, da je neznanec njen ženin. Tu-jec-Holandec vidi v Senti izpolnitev svojih najdrznejših sanj in upa, da je končno našel žensko, ki ga bo rešila zakletstva. Tretje dejanje: Tu-jec-Holandec in Senta sta zaročena. Praznuje se zaroka. Samo na Holandčevi ladji je vse mrtvo. Lovce Erik zasleduje Sento in jo skuša pre-govoriti. Toda zastoji. Spominja jo na detinske dni, takrat mu je obljubi-la zvestobo; zdaj je na tem, da jo prelomi. — Holandec je slišal to besedo o nezvestobi katera zanj pomenja grob vseh nad končne rešitve. Ves obupan plane med nju, Senta mu skuša dokazati, da mu je zvesta vse dni svojega življenja, pa ga ne more prepričati: Holandec od-jadra, neotlažljiv obup v srcu, pre-pričan, da na svetu ni ženskega bitja, ki bi ga moglo rešiti. Tedaj pa se Senta, nesrečna Senta, vrže v morje, da ljubljenu mornarju izpriča svo-jo zvestobo do groba. Isti hip raz-trčeši strela Holandčeva barko, da se tudi on pogrezne na dnu morja: lju-bezen ju je združila, ljubezen ga je rešila. Zdej sta združena.

Slovensko gledališče. V soboto zvečer, 19. t. m., so igrali prvič na našem odru »Tiho srečo«, ki jo je spi-sal znani nemški dramatik Herman Sudermann. Režiral je g. A. Danilo. Igra nam kaže, kako so motili opra-vičeni in neopravičeni znanci in so-seđe prijatelji tiho zakonsko srečo rektorja občinske srednje šole Wie-dermanna (Verovšek) in njegove druge žene Elizabete (Avg. Danilo-va). Rektor je starina in dobričina, žena mlada in lepa gosposka sirota, ki se je selila prej od tete do tete, od sorodnikov do sorodnikov in se trudna večnega potovanja poročila s starim šolnikom. Seznani se je z njim pri baronu Witzlingenu (Dani-lo), nesrečnemu zakoncu, ki je pre-sanjal ž njo mnogo poletnih večerov, iztegnjen po udobnem stolu in zroč v zvezde nad sabo. Poročen je bil, pa ni ljubil žene (Bukšekova), ampak Elizabeto. Pozno že, pozno, ko se plete drama, je izbruhnila iz njega resnica in tudi iz Elizabete. Ona, ki je dobra gospodinja in skrbna mati mo-ževih otrok, pade iz tira, ki se je gi-bala v njem energično in sigurno. In uiti hoče ponoči — v reko. Mož jo sreča v sobi in jo vrne sebi. Witzlin-genu, ki spi ravno v njegovi hiši, za-grozi s pestmi — in drama je konča-na. Naj se blagorodni gledalec izvoli poslušati fantazije, kolikor mu jo je Bog dal, in si ustvari posledico te grožnje po volji. — Dramatsko jako močno je drugo dejanje, tretje neko-liko popušča. Sina rektorja sta živah-no in plastično ustvarjeni figuri, sle-pa hčerka Helena (Kreiso-va) je lite-rarnejša, bolj konstruirana, enako njen partner Dangel (Bohuslav). Okrajni sitni šolski nadzornik Orl (Srbinek) nas vpeljava v milje. — Gosp. Danilo je kot baron Witzlin-gen ubral vse svoje igralske strune in sicer tako spretno, živo in resnično umetniško, da mu gre po pravi priznanje. V svoji veliki sceni druge-ga dejanja, kjer mu je bila vredna družica gospa Danilova, se je raz-mahnil brez patosa do resnično moč-nih čustev, in se tako razigrjal, da je trepetalo v njegovih besedah čuteče in bdeče srce, ki kriči z vso silo zdravja in hrepenenja po ljubljeni ženi. S pravo slastjo je užival gleda-lec to vročo, prirčno sceno, kjer pretrga srce verigo moralne in dol-gočasne sedanjosti in se vrže tja, ka-mor sili hrepenenje. Ni navada gosp. Danila, da bi nas pogosto obdarjal s takimi nastopi, a krivico bi mu delal tisti, ki bi ga obsodil za zadnjih par sezon, ne da bi ga bil videl v vlogi Witzlingena. Zakaj ravno tukaj je bil resnično velik. — Prav dobra družica mu je bila ga. Danilova. Z izvrst-no igrjo je postavila na oder pravo in živo Elizabeto, srečnonesrečno žen-sko, ki se ni zmagala in zatrla ču-stev, ostalih iz davnine, ki je prepri-čana, ki plane za kratek hip iz ječe, zakriči po resnici, po sreči, a se stisne nazaj, zavedajoča se žrtve, ki bi jih povzročil njen korak in vseh vsakdanjih vezi, ki jo oklepajo. Gosp. Verovšek, rektor in njen mož, ni imel vloge, iz katere bi se dalo napraviti toliko, kakor iz prvih dveh, a je storil svojo dolžnost v polni meri. Odčena. Kreiso-va, slepa hčerka Hele-na, je dosegla v svojih mnogih krat-kih scenah pravi pretresljive hipe, enako je bil svoj umerjeni vlogi po-polnoma kos gosp. Bohuslav kot Dangel. Gosp. Skrbinek je podal naravno in fino nadzornika Orla, go-spa Bukšekova je igrala z globokim

občutjem nesrečno ženo Witzlinge-novo. Omenjam še gđno. Janjo Gor-jupovo in gđno. Miro, ki ste bili na odru res dva čvrsta, zdrava in živah-na dečka. — Scenerija prvega de-ja-nja, kotiček, kjer se plete »Tiha sre-ča«, je imel dobro ozadje, na desno in levo bi se dalo morda kaj pripravnj-šega, idiličnejšega najti. Obisk je bil bolj slab kakor dober. — V nedeljo popoldne so ponavljali »Možička« in »Boubourocha«, zvečer v skoro prazni hiši »Tiho srečo«.

Jubilej opernega pevca. Gospod Ernesto vitez Cammarota, operni pevec c. kr. dež. hrv. gledališča v Zagrebu, praznuje danes v ponedel-jek 25letnico svojega členstva pri hrv. gledališču in 30letnico svojega gledališkega delovanja. Za to slav-nostno priliko vprizori zagrebško kr. dež. hrv. gledališče Halevyjevo veliko opero »Židinja«, v kateri poje gosp. Cammerota vlogo dragularja Eleazarja. Slavnostne predstave v zagrebškem dež. gledališču se ude-ležijo zastopniki Slovenskega dežel-nega gledališča v Ljubljani in »Glas-bene Matice« v Ljubljani, da jubilar-ju izrazijo globoko hvaležnost, ki mu jo kot svojemu zvestemu sodeloval-cu dolguje ves kulturni slovenski svet.

Razne stvari.

* **Konec rudarske stavke na Češkem.** Iz Plznja poročajo: Stavka rudarjev je končana. Dosegel se je sporazum.

* **Sleparije ritmojstra.** Iz Remsa poročajo: Ritmojster 16. dragonskega polka Resant je izvršil samomor, ker je pomeveril iz polkovne blagajne 25.000 frankov.

* **Žrtve aviatike.** Iz Stuttgarta po-ročajo, da sta se v soboto pri Gingenu ponesrečila dva bavarska poročnika. Padla sta s precejšnje višine s svojima aparatoma na tla ter obležala mrtva.

* **Sleparski trgovec z znakami.** Z Dunaja poročajo: Trgovec s poš-tinimi znakami Josip Belohradsky je izvršil več sleparij v znesku 100.000 K ter pobegnil.

* **Ponesrečena stavka španskih železničarjev.** Iz Almerie poročajo, da se je stavka železničarjev ponesre-čila. Nastavljeni južne železnice so brezpogojno zopet začeli z delom.

* **Nesreča v gorah.** Iz Berna poročajo: Karavano turistov je pri izletu na neko goro pri Pontresini iznenadila lavina. Dva turista sta padla čez neko kamnito steno. Eden se je ubil, drugi pa le lahko ranil.

* **Vohunka.** Iz Krakova poročajo: Policija je v vlaku aretirala neko Flo-rentino Siemiatkovsko, ki je posedo-vala med ruskimi vohuni v Galiciji in varšavskim generalnim štabom. Pri aretiranki so našli mnogo obremenil-nega materiala.

* **Za strežajke v dunajskih gar-nizijskih bolnišnicah.** Z Dunaja po-ročajo: Romunski generalni konzul na Dunaju pl. Reitzes je izročil voj-nemu ministru vsoto 200.000 K za vzgojo strežajk v dunajskih garnizij-skih bolnišnicah in za težko bolne častnike in vojake.

* **Velika nesreča v pristanišču.** Iz Petrograda poročajo: Ko so v pri-stanišču Narva nalagali na parnik »Romford« s kranom železne plošče, se je kran zlomil in železne plošče so padle na ladjo. Stiri delavce so plošče ubile, osem težko ranile, dva-najst pa lahko.

* **Policist — vlomilec.** Iz Sara-jeva poročajo: Veliko senzacijo vzbuja tu aretacija nekega policista, ki je vlomil pri svojem tovarišu. Ko so bili vsi policisti pri raportu, se je splazil službe prosti Peter Gjaković v sobo možva, vlomil v kovčeg tovariša Wechterbacha ter ukradel sto kron. Tata so izročili sodišču.

* **Dober plen.** Iz Monakovega poročajo: V Bruslju so te dni areti-rali nekega moškega, ki se je v neki gostilni prepiral z gosti. Ko je poli-cijska direkcija preiskala odtiske nje-govih prstov, je dognala, da je areti-ranec Rudolf Moser, ki je pred kratkim v nekem hotelu v San Francisko neki dami ukradel lišpa za 400.000 K ter hotel zdaj ta lišp v Evropi prodati.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 736 mm

Ok.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
19.	2. pop. 9. zv.	737-2 736-3	11-0 6-4	sr. jvzh. sl. szah.	del. oblak. del. jasno
20.	7. zj.	734-9	0-0	sl. jug.	megla
21.	2. pop. 9. zv.	733-3 734-1	12-3 6-8	sl. szah.	jasno
21.	7. zj.	735-2	1-2	sl. sever.	megla

Srednja predvečernja temperatura 7-3° norm. 9-9° in večerajna 6-4°, norm. 9-7°, Padavina v 24 urah 0-0 mm in 0-0 mm

Borzna poročila.

Ljubljanska

»Kreditna banka v Ljubljani«.

Uradni kurzi dunajske borze 21. oktobra 1912

Maloboroni papirji.	Denar	Blagov
4% majevna renta	85-—	85-20
4-2% srebrna renta	88-—	88-20
4% avstr. krona renta	85-—	85-20
4% ogr.	84-70	84-90
4% kranjsko deželno posojilo	93-50	94-50
4% k. o. češke dež. banke	89-20	90-20

Srečke.	436-—	448-—
Srečke iz 1. 1860 %	612-—	624-—
" " 1864	284-—	296-50
" " tiske	276-—	288-—
" " zemeljske 1. izdaje	243-—	255-—
" " " II.	236-50	248-50
" " ogrske hipotečne	479-—	491-—
" " dun. komunalne	482-—	494-—
" " avstr. kreditne	67-—	73-—
" " ljubljanske	50-50	56-50
" " avstr. rdeč. križa	31-—	37-—
" " ogr.	28-—	32-—
" " bazilika	218-—	221-—
" " turške		

Valute.	11-46	11-49
Ljubljanske kreditne banke	608-25	609-25
Avstr. kreditnega zavoda	503-40	504-40
Dunajske bančne družbe	107-75	108-75
Južne železnice	680-—	681-—
Državne železnice	957-25	958-25
Alpine-Montani	365-50	367-—
Češke sladkorne družbe	266-—	266-50
Zivnostenske banke		

Valute.	11-46	11-49
Celinski	117-90	118-15
Marki	96-10	96-20
Franki	94-60	94-95
Lire	254-25	255-—
Rubliji		

Zitne cene v Budimpešti.
Dne 21. oktobra 1912.

Termin.			
Pšenica za oktober 1912.	za 50 kg	10-80	
Pšenica za april 1913	za 50 kg	11-76	
Rž za oktober 1912	za 50 kg	10-27	
Rž za april 1913	za 50 kg	10-42	
Oves za oktober 1912	za 50 kg	11-68	
Oves za april 1913	za 50 kg	11-31	
Koruza za maj 1913	za 50 kg	7-96	

Zahvala.

Za vse ljube nam izkazane iz-raze presrečnega sočutja ob priliki boleznij in smrti naše nepozabne ljube hčerke 3836

Marte

izrekamo vsem prijateljem in znan-cem našo najsrčnejšo zahvalo.

LIT IJA, dne 20. oktobra 1912.

Rodbina Franc Slanc.

Redka prilika! — Dobro ohranjen

kratek klavir

se po ceni proda na voglu Sv. Petra ceste, vhod Radečkova cesta 2, I. nadst.

Zagotovljena eksistenca

in trajno dokazan dohodek

K 8000 do 15.000

nudi prevzetje izdelovanja patentno-uradno varovanega stavbnega pred-meta, ki ga izdeluje lahko vsakdo brez strokovnega znanja. V čez 100 okrajih že uvedeno, trajno krepko podpiranje iz glavne trvdke. Najboljša prilika za osamosvojitve, tudi pri-pravno za postransko opravilo. Ni treba strojne naprave. Resni reflek-tanti z gotovino K 3—5000 naj se oglasijo na naslov: »Union West-deutsche Bauindustrie, G. m. b. H., Düsseldorf 518«. 3832

Tehnik

išče primerne dela.

Naslov pove upravništvo »Sl. Naroda«.

Prazne sode

od malaga in konjaka po 16, 32, 64, 120, 240, 300 in 400 l 3833

proda Fr. Kham na trgovina s špecerijo, delikatesami in vinarna.

Abiturijent

odličnjak, išče primerne službe.

Naslov pove upravništvo »Sl. Naroda«.

3839

Kompanjon

z 8 tisoč kronami za razširjenje že obsto-ječe kavarne in napravo kinematografa

se sprejme.

Ponudbe pod »K 220« na upravni-štvu »Slovenskega Naroda«. 362

Tri registrirne blagajne

od katerih ste dve še nerabljene,

se iz proste roke cenó prodajo.

Naslov pove upravništvo »Sl. Naroda«.

3831

Zdravnik strokovnjak za očesne, ušesne, nosne in vratne bolezni

dr. Josip Pogačnik

ne ordinira 8 dni.

3835

Kavarna Central.

Danes in vsak dan

PREDSTAVA

priljubljenega, nanovo pridobljenega

„Original The Weithings Ensemble“

glasbenega, instrumentalnega in humorističnega kabareta. 3778

Začetek ob 9. uri zvečer.

Vstop prost. — Vso noč odprto.

Z velespo-Štovanjam Stefan Miholič kavarinar.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec žalostno vest, da je po dolgem trpljenju danes zjutraj ob 4. uri umrl, previden s svetimi zakramenti, naš iskreno ljubljeni soprog in dobri oče ter stari oče, gospod 3840

Anton Snoj

strojevodja v p. in posestnik

Zemski ostanki dragega pokojnika se bodo v torek, dne 22. oktobra t. l. ob 1/2 4. uri popoldne iz deželne bolnice prepeljali na pokopališče v Dravljah ter položili v lastno rakev k večnemu počitku. Sv. zadušne maše se bodo služile v raznih cerkvah.

V SPODNJI ŠIŠKI, dne 21. oktobra 1912.

Anton Snoj Marija Snoj Mici Šlegel, Angela Jezeršek sin. soproga. hčeri.

Peter Šlegel, Oronav Jezeršek Vnuki in vnukinje. zeta.

Prvi slovenski pogrebni svet Josip Turk.

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. — Stari trg št. 8.

Krasne novosti jesenskih oblek in površnikov
domačega izdelka.

Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.
Brez konkurence. Najnižje cene. Solidna postrežba.

Manufakturna trgovina J. Kostevc

Ljubljana

Sv. Petra cesta šte. 4

Ljubljana

Priporoča svojo bogato zalogo najmodernejšega blaga za zimsko sezono, ter vse v to široko spadajoče predmete po strogo
:: solidnih cenah. — Vzorce pošljem poštne prosto. ::

Gostilničarka želi dobiti tu
v mestu ali v Šiški 3834

gostilno

s 1. novembrom na račun.

Pismene ponudbe na upravnitvo »Slov.
Naroda« pod šifro „Gostilničarka“.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštne povzetju
Iv. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 kron.

372

Priporočilo.

Podpisani cenj. občinstvu naznanjam, da izvršujem

tesarska dela

vsake vrste najceneje in solidno, ne glede na
velikost dela. — Izvršujem razne nove stavbe vsake
vrste, popravila streh, konstrukcij, razne strešne
stole, stolpe, stropne, ograje itd. na delu in blagu.
Upam, da se bode oziralo cenjeno občinstvo kolikor
mogoče na moje priporočilo ter točno, solidno postrežbo.

FRAN MARTINEC

mestni tesarski mojster, Ljubljana, Prule 3.

!1912 SEZIJA 1912!

Pri meni stane 140 cm dolg damski double
paletot 12 K — drugod povsod 20 K.

Topli zimski raglan v vseh
modnih barvah 20 kron.

„Angleško skladišče oblek“
O. Bermatovič, Mestni trg št. 5.

Več izvežbanih gospodičen dobi
trajno delo za ročno vezenje

monogramov.

Ant. Šarc, Šelenburgova ul.

Žitno kavo

najpopolnejši izdelek zadnjega časa, zajam-
čeno slovanski produkt, pošilja 5 kg v lepi
platnjeni vrečki za K4 — po povzetju na vsa-
ko avstro-ogrsko pošto. K vsaki pošiljki se
priloži prav lepa in dragocena premija, kot
pozlačen kozarec, lonček, poslikana šatulja,
jedilno orodje i. dr. porabni predmeti
in prav lepi okraski za gospodinjstvo. Obr-
nite se zaupno na trdiko Jos. Vesely, Pra-
ga VII. 566. Češko.

Kavarna

vso noč
odprta

LEON
Gostilna
Florijanska ulica št. 6.

Literarna redkost!

K vojski za i in v!

O. Stan. Skrabca „Platnice“ „Cvetja z vrtov
sv. Frančiška“, popolne od početka t. j. od
leta 1880 do konca leta 1910, torej 31 let
(1300 zaznamovanih in vseskozi fino široko-
krajnih strani), solidno in elegantno ve-
zane v dveh zvezkih so za le 50 K na
prodaj. (Že l. 1894 je pisal „Ljublj. Zvon“
na str. 49: Koliko jih je spoznalo ceno teh
„Platnic“ o pravem času? Koliko jih je, ki
so jih shranili?) — Naslov pove upravnitvo
„Slovenskega Naroda“.

Najfinejše rokavice

pravi francoski parfumi

in vsi v to široko spadajoči
predmeti v najfinjši kakovosti.

948 Za obila naročila se priporoča

OTILIJA BRAČKO
Ljubljana, Dunajska cesta 12, v Mathianovi hiši.

Več skladišč

transitnih in v mestu,
pripravna tudi za delavnice,
se odda v najem.

Vprašati pri 3764

Pogratzevi upravi na Franca Jo-
žefa cesti šte. 7, III. nadstr. ali
pri hléniku v sladkorni tovarnici.

Posebna specialiteta likerja.

Posebna specialiteta likerja.

Gospod Ubald pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani.

Na priporočilo g. Medica naročil sem bil za poskušno 1 zavoj Vašega
„Sladin čaja“. Ker pa je isti zmešan z nekoliko kuhanim kravjim mlekom mo-
jemu 4 mesečnemu otroku tako ugajal, začela ga je moja žena redno z Vašim
„Sladnim čajem“ (znamka »Sladine«) hraniti in otrok se ga je tako privadil, da bi
sedaj brez njega skoro ne mogel biti. Zatorej Vas vljudo prosim, pošljite mi po
četrti pošiljki takoj še 6 zavojev Vašega »Sladnega čaja«, katerega bodem
vsakemu najtopleje priporočal.

Odičnim spoštovanjem udani

Skofljica, 10. II. 1912.

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga redilna sredstva 1—3 K, velja „Sladin“
ali dr. pl. Trnkoczy-ja „Sladni čaj“ 1 zavojček z 1/2 kg samo 60 v tudi pri trgovcu.
Na tisoče ljudi ga zavziva z najboljšim uspehom. Glavne zaloge v Ljubljani lekarna
Trnkoczy, zraven rotovža; na Dunaju v lekarnah Trnkoczy: VIII, Josefstädter-
strasse 25; III, Radetzkyplatz 4; V, Schönbrunnerstr. 109; v Gradcu: Sackstr. 3.
Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna trdnika. — Preizkušeno
lekarnarsko blago. — Drogijske cene. — Mastin za živinorejce. — Tel. 190.

MATEJ OBLAK

Ljubljana,
Kongresni trg št. 6.

Velika zaloga
domačih in tujih
čevljev

Naročeni čevlji se izde-
lujejo v lastni delavnici.

Šolske potrebščine

vseh vrst se dobe po najnižjih cenah v

„Narodni knjigarni“

Prešernova ulica št. 7.

Pozor! Rastlinski eliksir Čitaj!

je napravljen iz najboljših zdravilnih gorskih bilj in po zdravniških
strokovnjakih preizkušen kot najboljšo zdravilo proti vsem boleznim

želodca, črev, jeter in vranice.

Zdravi najbolj zastarele bolezni v želodcu, odstranjuje krče, daje
slast in pospešuje prebavo, čisti kri, pomirjuje živce ter jači in krep-
vi ves život. Zato naj ga naroči vsaka hiša. Na razpolago mnogo pri-
znanic in zahvalnic. Pošilja se po povzetju ali predplačilu zneska.

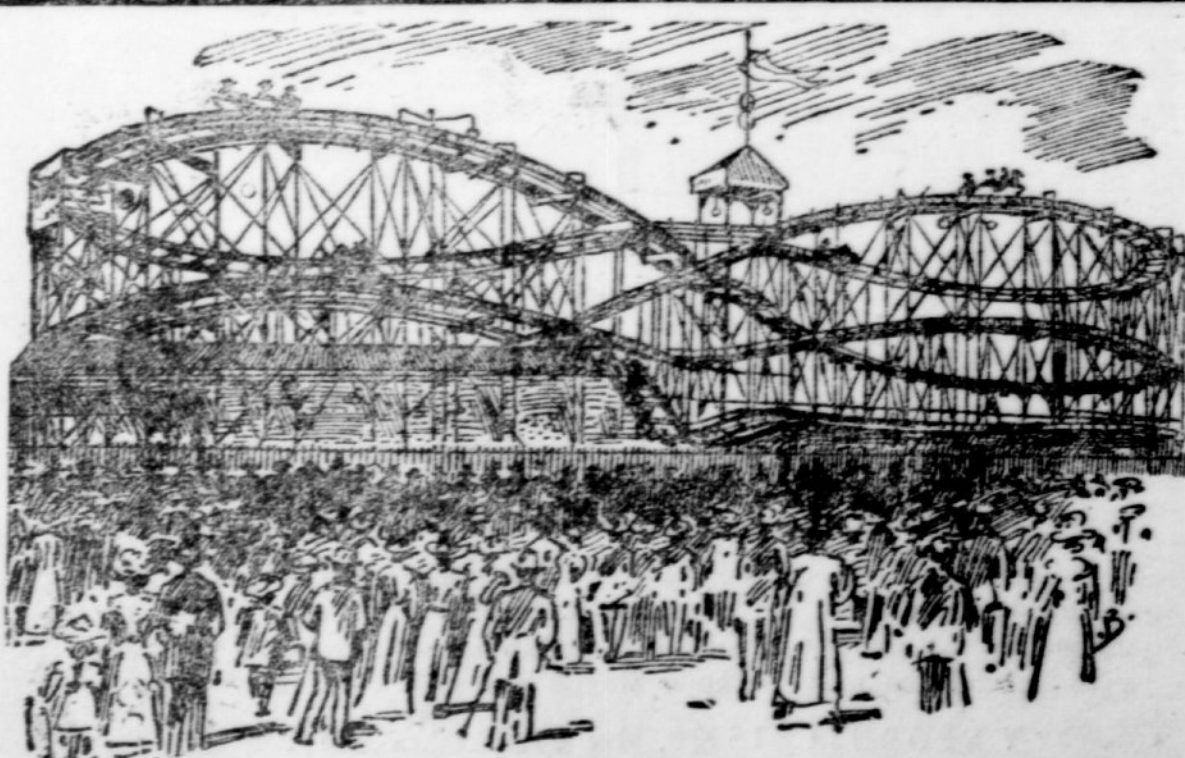
Prejela sem vaše steklenice; ker mi dobro delujejo, prosim,
pošljite mi še tri velike steklenice rastlinskega eliksira.

Franciška Potočnik, Kavče, z. p. Velenje Stajersko.

3 vel. ali 12 malih steklenic franko na vsako pošto 5 K 20 vin.
6 » 24 » » » » » 8 » 80 »
9 » 36 » » » » » 12 » 80 » 3551

Dobiva se samo pri meni. — Prosim točno adresirati.

Lekarna k Spasitelju, Koprivnica, Hrvaško.

Samo kratek čas! Lattermannov drevored. Samo kratek čas!

Drčalnica osmica.

Poslednja novost!

3801

Od 19. oktobra vsak dan odprto.

Konfekcija za dame in deklice — bluze.

Anton Schuster

modna trgovina

Ljubljana, Stritarjeva ulica 7.

Modno blago za dame in gospode, barbeni,
platno, preproge, garniture, pletti, šerpe itd.